

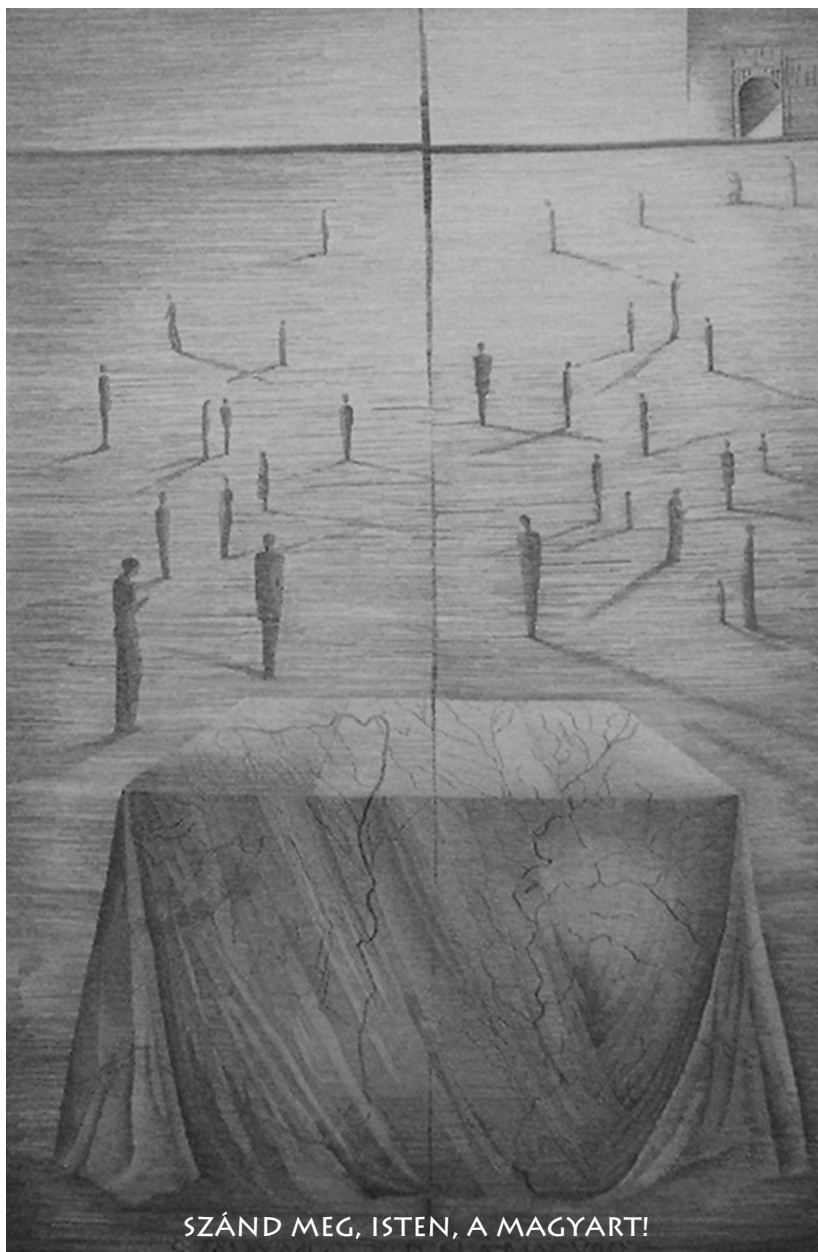

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Oroszházi HARANGSZÓ

IX. évfolyam 2. szám · 2002. feltámadás hava

SZÁND MEG, ISTEN, A MAGYART!

POLGÁR RÓZSA

Kossuth-díjas művész
gobelin-kiállítása
a Városi Képtárban

2002. március 17.–
április 17.

Megtekinthető művek:

Anyaság
Az élet kenyere
Babatakaró
Fontos kis zsebkendő
Himnusz
Katonapokróc
Művészet kenyere
Psyché
Relatív szabadság
Tarisznya
Tisztelet Dsida Jenőnek
Tisztelet Magyarországnak
Triptichon

Himnusz (240×160 cm). Készült 1996-ban, a Millecentenárium alkalmából

Ez a Te választásod...

Az ország felelős része a politikai választások lázában ég, és becsületesen tanulmányozza a felvetődő lehetőségeket. Alapelv, hogy mindig egybe kell vetni a kimondott és ígérettel bélelt szavakat a valósággal, s az is, hogy nem jöttment ideológiai menük szerint kell választani, hanem teljes egészében önző okokból! Nem színek, nem jelképek, nem frázisok, nem hitek és hitetések miatt szavazok, ahová szavazok, hanem önös érdekemből, mert jót akarok önmagamnak. Bölcs ember az a választó, aki úgy szavaz, hogy jót akar önmagának!

Ugyanez teológiai is igaz. Már a tavalyi országos találkozó elején ott olvastuk a szent felszólítást: „Tanúul hívom ma ellenetek az eget és a földet, hogy előtökbe adtam az életet és a halált, az áldást és az átkot. Válaszd hát az életet, hogy élhess te és utódaid is!” [5Móz 30,19] Isten tehát elénk adta a halált és az életet, s ki az a balga, aki a halált választja? Elénk adta az áldást és az átkot: van olyan balga, aki az átkot választja? Hát nem az lenne a legönösebb, a legönzőbb érdekünk, hogy az életet és az áldást válasszuk?

A világtörténelem legsötétebb választása volt: Jézus vagy Barabbás? „Szokás nálatok, hogy valakit szabadon bocsássak a húsvét ünnepén: akarjátok-e hát,

hogy szabadon bocsássam nektek a zsidók királyát?» Ekkor újra kiáltozni kezdtek: »Ne ezt, hanem Barabbást!« Ez a Barabbás pedig rabló volt.” [Jn 18,39–40] Ott és akkor a tömeg kimondta a magáét. A Szentírás azt is leírja, hogy a tömeg döntésének a hatalmat reszketve féltő és mindenáron akarók demagóg viselkedése volt az oka. A hatalmukat féltették Jézustól. „A főpapok azonban felbujtották a sokaságot, hogy inkább Barabbás elbocsátását követeljék.” [Mk 15,11] Ott és akkor a tömeg kimondta a magáét.

Most nekünk kell választanunk: vagyunk-e annyira önzőek, hogy saját javunkra válasszunk? Van nagycsüdtörtéki, van nagypénteki, s van húsvéti választás!

Nagycsüdtörtéki választás: az Úr szent vacsoráját, vagyis az úrvacsora szentségét választom bűneim bocsánatára – ahelyett, hogy tovább cipelem a bűneimet, és azok rákos daganatként terjednek a lelkekben, végzetes halálot, kárhozatomat okozva. Nos, nem okosabb, nem jobb, ha a saját önző érdekemben az úrvacsora szentségét választom a bűn helyett? Nem jobb a csodálatos bűnbocsánat?

Nagypénteki választás: a Megfeszítettet választom, azt a Jézust, akit éjjel elfognak, megkínóznak, kirakatper keretében kihallgatnak, másnap szegekkel kereszt-

re feszítenek. Őt választom, mert Ő az Isten Báránya, aki magára vette bűneimet. Ő a Megfeszített, aki helyettem szenvedte el az ítéletet. Önző érdekem nem azt diktálja, hogy Őt válasszam, aki igazán megszabadít bűntől, haláltól, értelmetlenségtől? Hát nem okosabb Őt választani a bűn és a halál helyett? Hát nem jobb a csodálatos bűnbocsánat a megváltás által?

Húsvéti választás: a Feltámadott Jézust választom, azt a Jézust, aki meghalt, de feltámadt, aki legyőzte a halált! A legrettenetesebb ellenségünket, a halált győzte le. Hát miért ne lennék bölcsen és okosan önző, hogy inkább a Feltámadott Jézust válasszam az értelmetlen halál helyett? Miért lenne jobb az üres lelket, a halálnak kiszolgáltatott életet választani, amikor itt van előttem és Krisztusnak köszönhetően enyém is lehet a halál feletti győzelem? Miért maradnék meg egy földhöz ragadt alulnézetnél, amikor itt van a feltámadás szent felülnézete, és enyém is lehet?! Hát nem jobb a csodálatos bűnbocsánat és az örök üdvösség a megváltás és a feltámadás által?

Lehet választani: borzalmas jog a halált, a kárhozatot választani. Isten nem tiltja meg, hogy ezt válasszuk, rettenetes jogunktól nem foszt meg minket. Mert nem bábukat akar, nem automatákat, nem ösztön- és reflexlényeket akar látni, hanem a szívünkéből szabadon felszabaduló hatalmas igent szeretné hallani – a jövődöre, az életre, az áldásra, a bűnbocsánatra, az örök életre.

Ez a Te választásod... Mondj igent a jobbra! Válaszd hát a neked jobbat!

Jézus halálos ítéletéről

Jézus halálos ítéletének állítólagos szövegét több mint száz évvel ezelőtt, 1894-ben egy olasz lap tette közzé. Ennek híre – az Orosházi Újságon keresztül – a helybéli olvasókhöz is eljutott. Ugyanezt a – feltehetően apokrif iratot – egy spanyol lap ennél is jóval korábban, már 1853-ban megjelentette azt állítva, hogy a jegyzőkönyvre, a híres simanchai levéltárban bukkantak rá... A famózus (hírneves) irat szövege a következő:

„Pilátus halálos ítélete Jézus Krisztus fölöött. Tiberius római császárhoz, a világegyetem legyőzhetetlen uralkodójának uralkodása XVII., a római császárság LXXIII. esztendejében márczius 25-én:

»En Pontius Pilátus, a római birodalom képviselője, Júdea római helytartója, halálra ítélem a Krisztus Nazarénusnak nevezett Jézust Galileából, ki, mint a mózesi törvény embere, lázított a nagy Tiberius császár ellen. Rendelem, hogy keresztthalált szenvedjen,

mint a' ki nem szűnne meg népcsüdületeket előidézni egész Galileában.

Isten fiának és Izráel királyának mondván magát, romba döntéssel fenyegetvén Jeruzsálemet és a szent birodalmat, megtagadván az adót a császárnak, pálmákkal és diadalmenben mervén belépni a városba és a főtemplomba, fejedelemlékként követve a népsokaság által.

Ez okból rendelem centúriónnak Quintus Cornéliusnak, hogy nyilvánosan hurcolja meg őt Jeruzsálem városában, két rablógylkos társaságában. Jézus Krisztust megköltözve és korbácsolva, bíborba öltözötten, és hogy elretentő például szolgáljon a gonosztévőknek.

A menet az Antónia kapun kiindulva a Káloária-hegyre megy, hol keresztre feszítettvén, holtteste kitéve marad a keresztben közlétványra, mint szokásos büntetése a gonosztévőknek. A keresztre a következő felírás teendő: héber, görög és latin. Héberül: Aloisidid; görögül: Jesos Nazarenos; latinul: Jesus Nazarenus Rex Judeorum. Egyszersmind rendelem, hogy senki, bármi rangú legyen is,

ne merészelje vakmerően feltartóztatni az általam egész szigorában, a dekrétumok, a római és a héber törvények értelmében gyakorolt igazságszolgáltatást, különben ama büntetéseket vonják magukra, melyek a birodalom elleni lázadást szítókra vannak kiszabva. Megerősítették ezt az ítéletet Izráel tizenkét nemzetségének nevében: Raban, Daniel, II. János, Bencias, Isabek, Presidan. A főpap részéről: Rinban, Judás, Boncasalon. A farizeusok részéről: Rollan, Simond, Daniel, Brabau, Morgadin, Boncertasilis. A birodalom részéről: Lucius Sextilius római elnök és Amostorus Silius közjegyző. A gentilisek részéről: Nosta (?) és Restenam.«”

A fenti jegyzőkönyv hitelességét lehet elfogadni vagy kétségbe vonni. Azonban egy dologban bizonyosak lehetünk: a keresztre feszített Krisztus nagysága mellett a hajdani földi helytartók mára melékalakokká tőpörödtek.

Közreadta: Verasztó Antal

A nagypénteki csoda

– a tudományok tükrében

„Atyám, a Te kezeidbe teszem le az én lelkemet.” [Lk 23,46]

Bevetetőmet azoknak szánom, akik a korábbi, „Bibliai csodák természet-tudományos magyarázata” című írást nem olvasták. Mivel sokan (elsősorban az ateisták) a bibliai csodálatos történeteket csak mesének tartják, szükségesnek éreztem a csoda megtörténhetőségének valós voltát a természeti törvényekkel alátámasztani, magyarázni.

A földi élet minden mozzanata, jelensége kezdettől fogva szigorúan a természettudományi törvények által megszabott keretek között folyik. Ez alól nincsen kivétel. Klasszikus értelemben vett „csodák” valóban nincsenek, és csak a természeti törvényeknek az adott helyen és időben való „véletlen” egybeesését fogadhatjuk el „csodának”.

A természeti törvényeket nem mi, emberek hoztuk létre, így megváltoztatni sem áll módunkban. Mi csak felismerjük és alkalmazzuk azokat. E természeti (fizikai, kémiai, biológiai) törvények ismerete és azok alkalmazása nap mint nap gyarapodik. Ezen törvényekkel kívánom részben Ponori Thewrewk (1965) neves csillagász, részben Bugyi (1960) és Magyar-Petrányi (1970) orvosbiológiai könyveinek adatai alapján nagyszombat „csodás” eseményeit megvilágítani.

A következőkben először a nagypénteki eseményeket elevenként fel, a Bibliából kiragadott idézetekkel:

„... a kik fogva tarták Jézust, csúfolják vala, *vervén őt.*” [Lk 22,63] Nagyon fontos a verés ténye. Elvitték tehát Jézust Kajafástól a törvényházba, ahonnan Pilátus elé tuskolták. Pilátus nem találta bűnösnek Jézust, ezért kiment a tömeghez és megkérdezte az embereket: akarják-e hogy elbocsássa a zsidók királyát? Azok pedig ezt kiáltották: „Vidd el ezt, és bocsásd el nekünk Barabbást!” [Lk 23,18] „Pilátus azért ismét felszólala, el akarván bocsátani Jézust; De azok ellene kiáltának, mondván: Feszítsd meg! Feszítsd meg őt!” [Lk 23,20–21]

„Akkor azért előfogá Pilátus Jézust, és megostoroztatá.” [Jn 19,1] Ezután átadta őt a katonáknak.

Eljött pedig húsvét péntekje, 6 óra volt, esteledett. Jézust a Golgotán megfeszítették, és vele együtt két latrot is. Jézus keresztfájára Pilátus ezt íratta: I. N. R. I., azaz Názáreti Jézus a zsidók királya.

„Kilencz óra körül pedig nagy fenszóval kiálta Jézus, mondván: ELI, ELI! LAMA SABAKTÁNI? azaz: Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?«” [Mt 27,46] Nem sokkal ezután kiadta lelkét.

Ekkor „... meghomályosodék a nap [nem az égitest] és a templom kárpitja középen ketté hasada.” [Lk 23,45]

„... a föld megindula ... a sírok megnyílnak...” [Mt 27,51–52] és a halottak kikeltek sírjaikból.

„A százados pedig és a kik ő vele őrizték vala Jézust, látván a földindulást és a mik történtek vala, igen megrémülének, mondván: Bizony, Istennek Fia vala ez!” [Mt 27,54]

„A zsidók pedig, hogy a testek szombatot át a keresztfán ne maradjanak [...] kérték Pilátust, hogy törjék meg azoknak lábszárait [hogy hamarabb meghaljanak] és vegyék le *őket.*... Mikor pedig Jézushoz érének és látják vala, hogy Ő már halott, nem törék meg az Ő lábszárait. Hanem egy a vitézek közül, dárdával dőfé meg az Ő oldalát és azonnal vér és víz jöve ki abból” [Jn 19,31.33–34]

Ezek előre bocsátása után nézzük a bekövetkezett sötétség okát, amelyet Márk [Mk 15,23] és Lukács [Lk 23,44] evangélista egyaránt leírt. Ez az elsötétedés Ponori Thewrewk csillagász véleménye szerint és számításai alapján holdfogyatkozástól lehetett. Ugyanis Krisztus keresztre feszítése Kr. u. 33. április 3-án, pénteken volt. Ez egyezik a zsidók Nisszan hónapjának 14. napjával, vagyis a húsvétjuk előtti nappal, amikor is telehold volt. Ugyanis a zsidó húsvét mindig az első tavaszi holdtöltekor van.

Telehold idején a Hold éppen akkor bukkan a látóhatár fölé, amikor a Nap lenyugszik. Jeruzsálemben (helyi idő szerint) ekkor 17 óra 48 perckor volt naplemente. A holdfogyatkozás, amely 50%-os volt, 19 óra 6 perckor kezdődött és pár perccel 22 óra előtt lett vége, azaz 3 órán át tartott, ahogy a Biblia is írja. „Hat órától kezdve pedig sötétség lőn mind az egész földön, kilencz óráig.” [Mt 27,45] Ezért homályosodott el a Golgota környéke 3 órán keresztül. Ezzel a Jézus halála kori elsötétülés csillagászatilag igazolódott.

A templom kárpitjának kettéhasadása és a sírok megnyílása nyilvánvalóan földrengés miatt következett be. Ugyanis Palesztinában minden időben elég nagy számmal akadt földrengés (Ponori, 1965).

A sírok megnyílása és a halottak kikelése a sírból ilyen esetben „természetes” dolog. Ehhez hasonlót észlelt Hanzelka és Zikmund csehszlovák világljáró páros, az ecuadori Pelileo városban, amelyet a földrengés teljesen elpusztított. Átutazásukkor a temetőt is megnézték: „Egyetlen sír sem maradt sértetlen. Amerre néztünk, embercsontokat láttunk, koponyák bőr- és hajmaradványokkal voltak találhatók.” Elképzelhető, hogy akkor is milyen látvány volt a csontvázak tömege, de a csak nemrég elhaltak megjelenése, a sírból kijutásuk még inkább rémisztő volt.

Vizsgáljuk meg Jézus kereszthalálát. A keresztre feszítést általában már az első fél órában elvesztette eszméletét, de egy-két óra múlva ismét magához tért. A halált nem elsősorban a felfeszítési sebek okozták, hanem a szomjúság (a kiszáradás) és a vérmérgezés. Ez a kinszenvedés általában egy vagy két napig is eltartott, az elítélt fizikumának függvényében. Ritkán akadt olyan eset, hogy három óra alatt beállt volna a kereszthalál. Krisztus esetében ezt az orvostudomány így próbálja magyarázni: Feltehető, hogy Jézusnál haemothorax traumatica (sérüléstől származó mellhártyák közti véres, savós folyadékgyülem) következett be, amit az említett veréstől származó bordatörés okozhatott, a mellhártyát átszúrhatta a borda (Bugyi, 1960). Az ettől a traumától (sérüléstől) származó nagy exudátum (folyadékfelgyülemelés) a tüdőt jelentősen összenyomta (atelectasia), csökkentve ezzel a légző felületet, és dyspnoe-t (nehéz légzést) collapsust (ájulást) okozhatott (Magyar-Petrányi, 1970). Emiatt következett be Jézus szokatlanul korai halála. A mellhártyák közti folyadékgyülemet igazolja az, hogy amikor a katona a dárdájával oldalba szúrta Jézust, akkor a testből véres víz távozott. Isten akaratából feltehetően csak egy vékony hegyű dárda volt ez. Ilyen véres folyadékok talál az orvos, amikor a mellüreget pungálja (csapolja) például az úgynevezett izzadmányos mellhártyagyulladás esetén. Talán ez a dárdadőfés mentette meg a halott, de csak tetszhalott (?) Jézust és tette feltámaszthatóvá. Ugyanis a haemothoraxnál a pungálástól a pleura (mellhártya) felszínei összetapadnak és meggátolják a további vérzést. Az ilyen pungálás után gyors gyógyulás szokott bekövetkezni.

A mai természettudományos és orvosi ismeretek alapján igaznak fogadhatjuk el a Bibliában az apostolok által leírt nagypénteki eseményeket. E magyarázat után a csoda az egyes törvényszerűségek egybeesésében van. Ezt a hívő ember Isten irányításának, a gondviselésnek tudja be. Ez előttünk ismeretlen, megfoghatatlan. Mégis, az emberi hit legyőzhetetlen, mert nagypénteket a feltámadás, a húsvét követi!

„Szabadító jő!” – Passió 2002

Szerző: Károlyfalvi Zsolt

Az alkotásnak 19 pontja, tétele van, és egy nagyon határozott, meggyőződéskből fakadó kerete, ami egyben a szerző hitvallása is. Az első tétel címe: „Szabadító jő” – és ebben még a várakozás fejeződik ki („Figyeljétek, kérdezzétek, ki érkezik most közétek...”), az utolsó, 19. tétel címe pedig ez: „Szabadító Ő” (Mindezekből kiderült hát: „Isten elküldte Szent Fiát”). Így nagyon világos és egyértelmű a keret: Szabadító jő – Szabadító Ő. Egyetlen egy betű a különbség, mégis micsoda hatalmas különbség a reménységtől a beteljesedésig.

A passió (és szerzője) igényli, hogy ne hagyományosan, a kereszthalállal fejeződjék be a mű, hanem szükséges, hogy a történelmi hűségnek megfelelően a hallgató átélje a golgotai kereszti utáni események lelkiségét is. Évszázada, vagy talán annál is régebben nem volt baj, vagy nem volt hiányérzet, hogy a passió a kereszthalállal fejeződik be, mert akkor még a templomhoz, a hitlélethez ragaszkodók nagypénteken gyászolva emlékeztek a keresztfára drámájára, az ártatlan Bárány halálára, temetésére, és szívükbe fogadott bűnbánattal hazamentek. Ugyanis teljesen természetes volt, hogy a feltámadás ünnepén felzengett a kórus: „Halleluja, feltámadott”, beteljesedett a halál feletti győzelem. A gyorsuló időben élő embernek szüksége van lelki értelemben azonnal tudni, hogy a kereszti után nincs szünet, hanem azonnal bizonyosság kell neki: mégiscsak Istené, az élet Uráé az utolsó szó.

Károlyfalvi Zsolt alkotása, passiója szépen követi az eseményeket, de minden egyes ponton interpretációra, helyzetértékelésre ösztönzi hallgatóját. Úgy, hogy a darab hallgatója önmaga gondolatai is képes találkozni.

Első tétel: „Szabadító jő”, akire „régóta vártunk”, s már itt szembesülünk a gyász és a halál problémájával, mert a szerző Lázár halálára utal. Itt van a halál, most mi lesz: régóta vártunk Rád, Jézus. Ő, a Szabadító jő!

Második tétel: Jézus népszerű és ez kiválta a papok kritikáját, haragját. A világtörténelem legszelídebb alakjára kimondják, hogy „Jézus veszélyes, túllontúl híres...” A hatalom mániává vált a számukra, s ennek érdekében ölni is készek.

Harmadik tétel: a halál előtt egy kis enyhülésre, balzsamra van szükség, ezért a cím: Betániai balzsam, aminek a lényege a hála kifejezése. Mária Magdaléna mond

köszönetet mindazért, amit Jézustól kapott. Lehet, hogy nekünk is hálásabbnak kellene lennünk Jézussal szemben? Mi is olyan racionalisták (ésszerűen okosak) vagyunk, mint Júdás? Milyen modern demagóg szöveg Júdásé, amikor azt hajtogatja, hogy ez a kenet sok pénzt megér, és – képmutatóan hozzáteszi – a szegényeket lehetett volna belőle etetni. (Csak hetekkel ezelőtt is hallhattunk ilyen Júdás-hangokat.)

Negyedik tétel: a politikai kihívás, mondván „Róma nagy”. Egy felkelő fegyveres harcra biztatja Jézust, tudva, hogy Róma erős és nagy, a csatában rá is szükség lenne. Sőt, hátha ő lehetne a zseniális hadvezér. Szellemben szól a Zélóta kísértés: „Mert Róma nagy, és oly erős! Jézus, kérlek, légy kissé rámenős.” Jézus erre a kihívásra nem válaszol.

Ötödik tétel: Lévi, azaz Máté elhívásának jelene, aminek a lényege Jézus szava Lévihez és hozzánk: Kövess engem! Lévi-Máté pedig bizonyosságot tesz arról, hogy „lelki békét így nyertem.”

Hatodik tétel: csodálatos évek – „azóta tart boldogságunk, mióta Jézussal járunk, csodálatos évek teltek el.” Lehet, hogy boldogtalan életéből nem a pénz vagy a siker, a hírnév vagy a karrier hiányzik, hanem Jézus?

Hetedik tétel: Jézus lelke megrendül, egyrészt a közelgő halál miatt, másrészt attól, hogy kis létszámú csapatában áruoló van. Jézus megrendültségében mégis új törést, új törvényt ad: „Hogy egymást szeressétek.” Tudja, ki az áruoló, de nem adja ki nekik, nem mutat rá, hogy meglincseljék, hanem kölcsönös szeretetre biztatja őket, és persze minket is.

Nyolcadik tétel: a címe „Vívódás”. Mert közel az óra, s ez a kísértésnek már egy nagyon magas szintű megjelenése. Jézus földi halálában az a rettenetes, hogy lett volna hozzá ereje, hogy kikerülje. De miért is ne kerülhetett volna ki? Ez a vívódás! Szenvedés, fájdalom, halál – kimondani is félelmetes.

Kilencedik tétel: az elfogatás. Szelíd váddal fogadja ellenségeit, akik bosszúszomjasan törnek rá. Egy pillanatra sem jut eszükbe a kérdés, hogy mit is vétett nekik?

Tizedik tétel: a nagytanács előtt – ez már a kihallgatás. A szerző hűen adja vissza a papokkal kapcsolatos jelenetet.

Tizenegyedik tétel: logikusan következik Pilátus, a római hatalom, a földi hatalom megtestesítője, aki azt hiszi, hogy ő

irányítja a történelmet. Bár ártatlannak találja Jézust, de okos politikusként enged a papok követelésének.

A többi tétel pontosan követi az eseményeket, nem is akarjuk tovább sorjázni őket, hanem csak említés szintjén, mint fájdalmak férjija, oly bizonytalan, „Miért féltek”, üres a sír, feltámadt az Úr, és a 18. tétel – „Valamit kerestem” – lényegében egy tanítvány, akár mai tanítvány vallo-mása is.

Végül a keret: Szabadító Ő!

A zenéjét még nem hallhattam, de nagy várakozással tekintek elé, és nagy szeretettel hívok-várok másokat is a bemutatóra, illetve az ismétlésre. Az előadások időpontjai:

– március 24., virágvasárnap, 17 óra;

– március 31., húsvétvasárnap, 18 óra.

Konfirmáció 2002

Gyökerezetek meg és épüljétek fel benne, erősödjétek meg a hit által, amint tanultátok, és hálaadásotok legyen egyre bőségebb. [Kol 2,7]

Már csak két hónap van hátra a konfirmációi előkészítőtől. Most a csoportot érintő legfontosabb időpontokat szeretném közreadni.

Április 26. és május 1-je között konfirmandus táborba utazunk, Csömörre. Az ottani evangélikus egyházközség ifjúsági házában kapunk szállást, és erősödhetünk lélekben beszélgetések, éneklések, igehallgatás által.

A konfirmációi vizsgára *május 25-én, 15 órakor* kerül sor, a Győry-teremben. Várjuk a kedves szülőkön kívül a keresztszülőket, rokonokat, és természetesen gyülekezetünk tisztségviselőit, illetve minden érdeklődő tagját!

Május 26-án 10 órakor ünnepi istentisztelet keretében vallják meg hitüket a konfirmandusok, s először élhetnek az úrvacsora szentségével. Kérem, hordozzák imádságaikban ezeket a fiatalokat, hogy otthonra találhassanak a gyülekezetben, s ne csak hallják, de meg is hallják Jézus Krisztus hívó szavát: „Kövess engem!”

Skorka Katalin

B.F.T.R.A.

Ezzel a rövidítéssel (vagy hasonlóval) régi korok emberei tesznek bizonyosságot hitükről nekünk, maiaknak. Sírokon olvasható sokhelyütt, magam a szatmárcsekei temetőben találkoztam e betűkkel, ott, ahol a híres csónak alakú fejfák, valamint Kölcsey Ferenc síremléke is található.

De vajon ahol nem látok ilyen, vagy ehhez hasonló írást a sírokon, ott nem a „Boldog FelTámadás Reménye Alatt” búcsúztak el az elhunytaktól? Merthogy ezt jelenti az öt betű. Végleges lett volna az elválás, a távozó örökre kiesett volna a létezésből? Úgy tűnik, hogy a halottaknak, a halálnak sokak életében, gondolataiban nincs helye...

Akik ismernek, tudják: szeretem a temetőket. Feleségemmel – ismeretlen városban járván – nem mulasztjuk el azt, hogy egy-egy sírkertbe belépünk, ott több-kevesebb időt eltöltsünk. Hasonlíthatatlan hangulata van a sírok közötti sétának.

Számunkra bármely temető (noha mindkettőnknek vannak halottaink) nem szomorú hely – más, sokkal több. Létünk teljességének átéléséhez segít. Krisztusban hívó ember számára a temető nem féltelmes, nem riasztó hely. Legfeljebb elcsendesedésre, elgondolkodásra készit.

Elgondolom – képeket nézve, régi kórokról olvasva –, hogy régen a temető egy-egy gyülekezet temploma mellett volt. Kifejezve azt, hogy akik korábban körülöttük éltek, de *előmentek*, azok továbbra is az ott maradtok életének részei – csak máshogyan. A lelki valóságot komolyan vevő ember mindezt így tudja látni. Bár a gyász akkor is gyász, a szomorúság akkor is szomorúság, a sírás akkor is sírás. És mégis: mindez *reménység alatt* nyugodhat.

Egy kortárs szolnoki alkotó így ír egy hajdan volt békési temetőről: „... fejfák helyett apró, derűs külsejű fabábuk, fabábák bukkannak föl... Öregemberek, háborús katonák bábui, egymáshoz simuló szerelmek alakjai tűnnek elő... A halálra békésen, befelé forduló mosollyal gondoló emberek megzavarhatatlan nyugalma árad ebből a korhadó panoptikumából. Lelkek jelenlétét érezni ebben a temetőben, s egyben a természet és az ember mélységes azonosságát is...”

Gyakran jutnak eszembe ezek a sorok, amikor itteni temetőink köregetegében járok. Itt-ott lehet csak látni egy-egy szépen faragott kopjafát. Mintha meg akarnák örökíteni az elhunytak emlékét – holott hitünk szerint *van, Aki megőrökíti őket.*

Jó lenne újra megtanulni harmóniában élni a teremtettséggel. Újra megtalálni a helyünket a teremtet világban, úgy, ahogyan Teremtőnk akarja. Bleilleszkedni abba a rendbe, ahogyan Ő alkotta meg a világot. Mert mindenkinek megvan a helye, és mindennek megvan az ideje is.

Ha ez sikerülne, akkor mindennek meglátnánk a helyét az életünkben. Így a szenvedést és a veszteséget is el tudnánk fogadni, fájdalommal ugyan, de békeséggel.

Így láthatjuk életünk teljességét, halálunkkal együtt. S így azt a helyet is, amely jelzi sorsunkat. De nem végső sorsunkat! Benkő Samu e szavakkal kezdte búcsúzását 1977-ben a házsongárdi temetőben Kós Károlytól, az erdélyi írótól és építéstől:

„A Férfiú, akit ide kikísértünk, s akitől most elbúcsúzunk, ezt a helyet, a temetőt soha nem tartotta az enyészet, a semmivé válás birodalmának. Históriai ihletettséggel fedezte fel, hogy pompás fekvésű cintermeink, temetőink mindmegannyi őrhelyei az Életnek. Őrálló helyek, ahonnan dolgos múltú ősöktől munkálkodó életre és helytállásra nyer intelmet a maradék.”

Élni tanulva így tanulhatunk egyúttal – talán furcsának hangzik – meghalni is. Mert élni az képes igazán, aki meghalni is tud. Tudnunk kell arról a végről, amely komolyan veendő, de nem abszolút vég. Lehetőségeink halálosan komoly lezáródása, de minden eviláginál egyértelműbb Isten színe elé kerülés. Ha ott majd az Ő kezében szeretnénk lenni, akkor megtanulhatunk már ebben az életben ott nyugodni!

Magá Jézus Krisztus tanított így: boldogok a gyászolók, mert ők vigasztalást nyernek. Akik a létezés teljességét nem akarják önmaguk elől elrejtetni, akik szembe mernek nézni az élet töredékeségével, s ezt nyitott szívvel tudják megtenni: azok tudnak igazán Krisztus kegyelméhez folyamodni. S akik merik meglátni az *ürességet*, azok ismerik fel, hogy az a sír üressége is...

Ezért (ismét Benkő Samut idézve) lehet a halál láttán „nagy a mi gyászunk, de nagy a mi vigasztalódásunk is!”

Magvetés, öntözés, palántanevelés...

Ezek a szavak mindannyiunknak a tavaszi munkákat juttatják eszünkbe. Magam most meghatottan és Isten iránti hálával gondolok arra, hogy óvodánkban a címben szereplő szavak nem csak udvarunk kertjének megújítását jelentik. Lelki értelemben is sokat jelentenek mindannyiunknak. Hiszen a gyermekek fogadásával, az egész évben zajló folyamatos, keresztyén neveléssel, Isten ígéjének továbbadásával valósul meg mindaz, amit Urunk ránk bízott. Mondjuk el embertársainknak, főleg a kicsinyeknek, hogy az Úr Jézus mindig velük van, hogy szereti őket és vigyázz rájuk. A gyermekek az óvodai évek során megismert bibliai történetek segítségével élnek át, értik meg Isten szavát. Újra és újra átélnek – egymással és az őket nevelő felnőttekkel – azt a lelki közösséget, amely védi, óvja, erősíti őket. Éppúgy, ahogy a tavaszi időben a picinyke palántát a gondoskodó szeretet.

Az elmúlt hetekben reménykedő öröm járta át szívünket, hiszen jó néhány fiatal szülő úgy kereste meg óvodánkat, hogy érezhető volt az első bemutatkozó percek után a jóindulatú érdeklődés: beszéljünk az óvoda nevelő munkájáról, arról, hogy mit is jelent a keresztyén nevelés a mindennapok során. E beszélgetésekből egyértelműen kiderült, mennyire fontosnak érzik a szülők azt, hogy gyermekeik ne csak a látható világról szerezzenek ismereteket, hanem teljes világképet kapjanak, legyenek információik a láthatatlan világról is.

Óvodánk programja különösen is fontosnak tartja a gyermekek transzcendens kapcsolatának kialakítását, megerősítését, ezért csak hálával gondolunk Urunkra, hogy egyre-másra küldi hozzánk a kereső embereket, akik úgy érzik: gyermekeik életében a keresztyén értékeknek kiemelt szerepet kell kapniuk.

Érezhető a szülők érdeklődésében, hogy gyermekeiknek nyugodt, szeretetteljes légkört kívánnak biztosítani, ezért esett a választásuk a beiratkozás során evangélikus óvodánkra.

Mindannyian érezzük annak súlyát, hogy keresztyénként minden egyes gyermekért, minden családért felelősek vagyunk. Azt is tudjuk, hogy ezeket az áldott lehetőségeket nem mi alakítjuk ki, hanem az Úr Jézustól kapjuk, ajándékként. Éspedig azért, hogy igazi tanítványként törekedjünk arra, hogy az evangélium jó híre minél több emberhez eljusson.

Feltámadás ünnepére lélekben is készülve kívánunk *áldott ünnepeket* minden kedves Testvérünknek.

Révészné Tóth Erzsébet, óvodavezető

Felelős keresztyén részvétel

Ezzel a címmel született meg a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa teológiai és szociáletikai bizottságának úgynevezett politikai ajánlása, még 2001 júniusában.

Az ajánlásnak összesen 13 pontja van, ebből emelünk ki, illetve tárunk az olvasók elé néhányat, kommentálva, értelmezve szövegeiket, mert érdemes egy kis időt szentelni megismerésükre, szükséges elgondolkodni felettük.

1.) Az egyház és a keresztyén ember a társadalmi, politikai kérdésekben is felelősséggel tartozik az Ő Istenének, ezért fontos az, hogy a hívő emberek is átgondolják és megvitassák ezt a kérdést. Isten igéjére figyelve és az ígéhez kötött lelkiismerettel kell tudnunk dönteni az elénk kerülő kérdésekben. Isten és az emberek előtt fontos kialakítani a vállalható, felelős közéleti magatartást.

2.) Keresztény hitünk és társadalmi felelősségünk összetartozóak, és bibliai gyökerekkel rendelkeznek: „Isten megáldotta őket és ezt mondta nekik Isten: Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be és hódítsátok meg a földet. Uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és a földön mozgó minden élőlényen!” [1Móz 1,28] Itt az uralkodásnak egy Isten akarata szerinti változatával van dolgunk, ami éppen nem az élőszködés és a rablógazdálkodás, hanem az óvás, féltés, szeretés, megőrzés, gyarapítás. A prófétáknak is na-

gyon komoly szociális és politikai felelősségük volt. Ehhez jobban meg kellene ismernünk Jeremiás és Ámósz próféták életét. Meglepődnénk, mennyire benne voltak koruk társadalmi és politikai életében! Bár Pál apostol rómaiakhoz írott levele nem a demokrácia keretében született, mégis nagyon tanulságos annak 13. fejezetét éppen ebből az összefüggésből nézve átolvasni és átgondolni. Példaként lehet még említeni a 16. századi magyar reformátorokat: milyen hatalmas felelősséget vállaltak és hordoztak a három részre szakított országban a magyar hazáért, jövődjéért, s teremtették meg a magyar irodalmi és kulturális élet alapjait. Közöttük is kiemelkedő volt Bornemisza Péter. Érdekességként említendő egy bizonyos Krman Dániel, aki a Rákóczi-féle seregben még a zászlót is vitte! Modern példaként pedig D. Bonhoeffert említhetjük, aki annyira részt vett a közéletben, hogy az az életébe került. Felismerte a faszizmus démonikus veszélyét, meghozta teológiai döntését, s ebből fakadóan kémkedett a náciik ellen.

3.) A politikai életben felelős szerepet vállalóknak meg kell felelniük a legalapvetőbb etikai követelményeknek és a pozitív emberi tulajdonságoknak. Keresztyén ember csak keresztyén etikai mértékkel mérheti a politikai életben szereplőket. Milyen a beszéde, stílusa, másokhoz való hozzáállása, szociális érzékeny-

sége (pl. megszavazta-e a nyugdíj emelését, akarta-e a diákhitelt, akarja-e segíteni a határokon kívül rekedt magyar testvéreinket, miképpen gondolkodik GYER-ről, GYED-ről, árákról, stb.)

4.) A MEÖT teológiai és szociáletikai bizottsága politikai ajánlásának 13. pontja így hangzik: Feladat a „pártprogramok vizsgálata az általunk fontosnak tartott és képviselt értékek tükrében”. Ehhez csak annyit tennénk hozzá, hogy mindez egyértelmű: az általunk fontosnak tartott értékek, azaz keresztyén értékek, úgymint Isten igéjének követelménydimenziója (törvény) és kegyelemdimenziója (evangélium). A pártprogramokat nekem, mint keresztyén embernek, kizárólag keresztyén látószögéből kell vizsgálnom. Mert ha nem keresztyén a látásom, akkor keresztyén sem vagyok. Akkor nem Istennek engedelmeselek. Ezért az igazi kérdésem – innen és túl a gazdasági kérdéseken –: melyik az a párt, vagy melyek azok a pártok, amelyek, vagy amelyek a leginkább megfelelnek az én keresztyén elvárásomnak és elkötelezettségemnek? A keresztyén elkötelezettségem pedig nem magamtól van, hanem Isten plántálta a szívembe. Ennek a fényében nagyon egyszerű a döntésem. Olyanok elképzelésére nem mondhatok igent, akik Isten ügyét jelentéktelennek, semminek, ósdi, elavult dolognak, lejárt garanciájú dolognak tartják.

Húsvét és a húsvéti bárány

A húsvét mozgó ünnepeink középpontja, napja a tavaszi napéjegyenlőséget (március 21.) követő holdtölte utáni vasárnapra esik. Az emberiség távolabbi történelmében a húsvét eredetileg a nomád pásztorkodással foglalkozó törzsek tavaszi ünnepe volt, amely a fiatal állatok feláldozásával járt együtt (bárány ünnepe).

A zsidóknál az egyiptomi szolgaságból való szabadulás emlékünnepe lett. A kereszténység mai gyakorlatában Jézus feltámadásának emléknapja. Az áldozati húsvéti bárány húsát az ünnep alkalmával elfogyasztották. Ezt tette Jézus is tanítványai körében, az utolsó vacsorán. „Vala pedig húsvét... és a' pogátság innepék első napján, mikor az húsvéti báránnyal áldoznak vala, mondanák Jézusnak az ő tanítványai: Hol akarod, hogy el-

menvén megkészítsük a' te életedre a' húsvéti bárányt?”

A húsvéti ünnepeket minden vallás és nemzet a maga bevett szokásai szerint ünnepli. A húsvét két legnépszerűbb magyar népszokása az öntözés v. locsolkodás és a tojásfestés. Mindkét szokást falun és városban máig is gyakorolják, népszerűségük még nem látszik csökkenni.

A locsolkodók tojást kapnak ajándékként. Persze ezt el is várják. Talán ezért van az, hogy a locsolóversek többségében a tojást emlegetik:

„Harangoznak húsvétra,
leszakadt a tyúklétra.
Kezdődik a locsolás,
nekem is jut egy tojás.”

Akadnak persze tréfásabb versek is.

A húsvéti bárány-áldozat ma már a ritkább ünnepi események közé tartozik, s elkészítési módja is különböző. Ha bográcsba kerül, mindennapi szokásaink szerint, csontját is megtörik...

Húsvétkor a zsenge faleveleken még friss a tavaszi festék. Ha a báránynak napkelte előtt véret vették, gyenge húsa időben bográcsba kerül. Ott páráll, bugyborékol, s végül, amikor a sűrű paprika – a szín – is rákerül, ehető bizonyossággá lényegül. Az ünnepi asztalnál a tényérok fölött összevillannak kések, villák. Idővel a borospoharak derekát is megfogják a tort ülők, az első poharat a bárányra emelik, a következőt arra, aki főzte. A harmadikat meg arra, akit megilletett volna előszörre.

Verasztó Antal

Emlékezés 1947 húsvét hetére

„Mert én veled vagyok...”
[ApCsel 18,10]

1 1947 márciusának elején futótűzként terjedt el az országban (így Szegeden is), hogy a kormány el akarja törölni a kötelező hitoktatást, azaz fakultatívvá akarja azt tenni. Március 19-én Szeged középiskolásai és az egyetemi karok hallgatói a Dóm teret megtöltve gyülekeztek, hogy tüntetésükkel kinyilvánítsák a fakultatív hitoktatás bevezetése elleni tiltakozásukat, mivel úgy ítélték meg, hogy ez egyfajta „első lépés” a vallásoktatás teljes megszüntetésére, az ateizmus bevezetésére.

A rendőrség szét akarta oszlatni a diáksereget, ami nem sikerült. A tumultusban néhány nagyobb diákot bevitték a rendőrségre. Az ifjúság áradatként hömpölygött végig Szeged utcáin, a tankerületi főigazgatóság felé. Az utca teljes szélességében vonuló tömeg miatt leállt minden közlekedés.

A főigazgatóság elé érve a diákküldöttség követelte Janson főigazgatótól: intézkedjék, hogy ne szüntessék meg a kötelező hitoktatást az iskolákban. Közben a munkáspártok küldöttei is megjelentek a főigazgatónál, és közölték vele, hogy ez fasiszta tüntetés, amit az iskolák igazgatói és a tantestület klerikális tagjai szerveztek, ezért ítélje el, és állítsa fegyelmi elé az igazgatókat, diákokat. Mindezek után Janson főigazgató kivizsgálást ígért.

„A főigazgatóság elől az állandóan növekvő diáksereg a rendőrkapitányság elé vonult, ahol ismét kórusban követték az elfogott diáktársak szabadon bocsátását.” (Korabeli újsághír) A kapitányság bejárata elé – egy szakasznyi rendőr mellé – keresztben egy terepjárót állítottak, a behatolás megakadályozására.

A tömegben mellettem állt egy diáklány, akit Ónozó Lajosné és Takács Lajosné (anya és lánya) így inzultált: „Eredj haza, te kis ringyó! Ne tüntess! Talán azt hiszed, hogy a papok vesznek majd neked ruhát? Csak a papi cafkáknak vesznek!” Ezeket hallva kértem őket, hogy hagyják abba az inzultálást. Erre egyikük a közelben álló rendőrt hívta, mert szerintük én szidtam a demokráciát és azt kiabáltam: „Szar erre a demokráciára, ahol verik a diákokat! Majd mi fogunk itt rendet teremteni! Rajta, fiúk!” (Jegyzőkönyvi részlet) Én izgattam volna így a diákokat? Hiszen olyan szavakat adtak a számba, amiket mindig is kerültem.

Végül a rendőrök bevitték a kapitányság épületébe, és egy szobába löktek be, ahol két „fogdmeg”, azaz „verőlegény” öklözéssel kezelésbe vett: „Na, te büdös, klerikális, fasiszta; kell-e neked hittan?” (Ennek eredményeként másnapra szép sötét monoklijaim lettek.) Később bejött egy rendőrtiszt: „Hagyjátok abba, a két asszony jegyzőkönyvileg igazolja, hogy ez a csirkefogó lázított a demokrácia ellen.” Attól az éjszaktól a fogda lakója lettem, több diáktársammal együtt.

A Dél-Magyarország című újság március 23-án ezt írta a 19-ei eseményekről: „A szegedi rendőrség államvédelmi osztálya 17 egyént (egyetemistákat és középiskolásokat) internált.”

Leponyvázott teherautón vittek bennünket Budapestre, az Andrássy út 60-ba. A kocsik mindkét végében 2-2 géppisztolyos rendőr vigyázott ránk, hogy meg ne szökjünk. Az Andrássy út 60-ban egy napot töltöttünk, nem éppen rózsás körülmények között. Innen a Buda-Dél Internálótáborba vittek, amely a Budaörsi úti laktanyában volt. Az ottani négy ezredben akkor már több ezer internált raboskodott. Ahogy a rabomobilokkal megérkeztünk a laktanya udvarára, a tábor lakói az ablakokból kikiabálva üdvözöltek bennünket: „Éljének a szegedi diákok! Stramm gyerekek vagytok!” Jó volt a táborbeli hírszolgálat. Mindenről tudtak, később mi is tudtuk, mi történik az országban.

A táborban egy terembe tereltek bennünket, ahol egy asztalka és 2 szék volt. Az épületünkben a „politikai bűnözőkből” álló 4. ezred volt elhelyezve. E szerdai napon volt a levélírás napja, de nekünk nem volt sem borítékunk, sem bélyegünk. Az ezred összeadott mindenkinek egy felbélyegzett borítékot, papírt, ceruzát (tinta tilos volt). Megmondták a rabtársak, hogy milyen címre írjanak az otthoniak, és miről nem szabad írunk, hogy az „ELLENŐRIZTEM” pecséttel kimenjen a levél.

A sima parkett nem volt éppen kényelmes fekvőhely, de ha valaki fáradt és álmos, azon is lehet aludni. Takarónk a nagykabátunk volt. Az étkezésünk sem volt valami változatos. Reggel „zupa” (rántott leves), egész napra pedig 10 dkg kenyér, ebédre és vacsorára bableves.

A szomszéd kisházban négy katolikus pap volt elhelyezve, szintén internáltak. Ők minden reggel és este miséztek. Ezeket esetenként négy fővel (ennyi fért el a kisházban) mi is részt vettünk. Lengyel Pali bölcsészhallgató (aki kenyeres

pajtásom lett) és én – bár evangélikusok voltunk –, „egy az Isten” alapon szintén részt vettünk a misén. A latin szövegből vajmi keveset értettünk (majdnem csak a Miatyánk imát), de az így is lelki vigaszul szolgált.

Eléggé el voltunk keseredve. Nagypéntek reggelén P. József orvostanhallgató rabtársunk, a Zsán, így fakadt ki: „Az Isten elhagyott bennünket. Azért tüntettünk a hitoktatás mellett, hogy cserben hagyjon, éhezünk és csupasz parketten aludjunk, takaró nélkül?” Többen rászóltunk: „Zsán! Ne káromold az Istent! Meglásd, nem feledkezik meg rólunk.” Így biztattuk őt és egyben magunkat is. És ekkor, alig pár perc múlva, jött a vad Márkus rendőr tizedes, az ezredparancsnok: „Szegedi diákok, sorakozó! Utánam, le az udvarra!” Nemigen tudtuk elképzelni, hogy mi lesz. Az udvaron nyolc nagy, „fehér fityulás”, búzavirágkék ruhás irgalmas nővér állt, óriási ruhás kosarak mellett. A nővérek mindenkinek egy katonai pokrócot, egy kispárnát, egy törölközőt és egy vászonzsákocskát-csomagot adtak. A zsákocskákba 1 kg-os vekni, 10 dkg dobozos margarin, 1 doboz sűrített tej, 25 dkg kristálycukor, 250 g-os olajos halkonzerv, egy arasznyi szalámi, csokis keksz, szappan és levélpapír, felbélyegzett borítékkal volt beletéve, mindez valóságos kincsnek számított. Beszélgetnünk nem volt szabad velük, de a nővérek közölték, hogy a zsákocskákba rakjuk bele a mosni valót és a nevünket is tegyük bele egy cetlin, hogy ha majd visszahozzák, mindenki a magáét kapja meg. Rendszeresen mosni fognak ránk, és minden héten további élelmiszersomagot kapunk. Íme, Isten tényleg nem hagyott el bennünket! Hálás szeretettel gondolok még ma is az irgalmas nővérekre.

Azon a nagypénteki éjszakán, amikor már úgy tűnt, hogy mindenki alszik (sőt, egyesek horkoltak is), én még nem aludtam. Egyszer csak a Zsán fekhelyénél egy árnyék térdelt fel. A halk mormolásából ezt értettem ki: „Uram! Bocsásd meg a reggeli káromlásomat. Nagyony gyenge voltam, de Te visszaadtad a hitemet.”

Húsvétkor a katolikusok a tábor udvarán vettek részt szentmisén. Mi, Pali barátommal a volt kultúrteremben, református istentiszteletre mentünk. Evangélikus szolgálat nem volt. Ekkor vettem először a református szertartás szerint osztya helyett kenyérbélyegével és borral Úrvacsorát.

Folytatás a 8. oldalon

Megnyílt a Fénysugár Klub

Ünnepi műsorfolyam

2002. március 15. és 17. között háromnapos sorozatra került sor gyülekezetünkben, ami összesen öt nagyon szép alkalmat jelentett. Az utolsóról eltávozóban levő hittestvéreink egyike sugárzó örömmel mondta a Györy-terem kijáratánál, hogy akik ezeket az alkalmakat kihagyták, nem tudják, hogy milyen szépet, lélekemelőt, csodálatos mulasztottak el. Valóban. Nagyon örülök annak a kb. 100–110 testvérnek, akik a két estén és vasárnap délutánon részt vettek a felejtetetlen alkalmakon, de nagyon hiányoztak azok, akiknek szintén nagyon jót tett volna az a hangulat, zene, ének, vers és próza, amit alkalomról alkalomra kaptunk mindannyian. A Bornemisza Péter Társaság minden jelenlevő tagja messze várakozáson felül meglepett és lenyűgözött bennünket. Szeretetük, lelkesedésük, az ügyért élni tudásuk megható volt és nagyon tanulságos. Bárkinek jót tett volna, ha velünk együtt élvezni ezt a nagyon szép sorozatot. Jót tett volna!

Már csak azért is, mert annyira beleszavanyodunk, beleecetesedünk a hétköznapok szöges cipős, értelmetlen taposómalmába, hogy szinte már elfelejtkezünk arról: vannak és lehetnek nagyon derűs óráink, amelyek kiemelnek bennünket abból, hogy másokat is megfertőző rossz kedvünk legyen. Kár azokért, akiknek ugyanebben az időben semmi elfoglaltságuk nem volt, legfeljebb a lélekromboló és igaztalanságokat sorjázó, vagy eleve szellemtelen brazil sorozatokat ontó kereskedelmi televíziók valamelyikére bambultak üres tekintettel, esetleg kihűlő teát szűröcsölve. Ahelyett, hogy itt lettek volna velünk estéről estére, vasárnap délután, és élvezték volna Antal Imre citera-, tekerőlant- és dorombjátékát, Antalné Sebestyén Ágnes ritmikus mozgással előadott éneklését, valamint a nagyon tanulságos biznyságtételeket a klasszikus értelemben példaértékű Szépfalusi Istvánról (+69, 2001), mívesen előadott életművéről. Ebben a meghatóan hiteles az volt, hogy özvegye – aki éppen 1 esztendővel ezelőtt veszítette el az ausztriai szórványban élő magyarok közt szolgáló evangélikus lelkész férjét – hittel, alázattal, igébe kapaszkodva tett biznyságot arról, hogyan lehet, kell, szabad az özvegységet elhordozni. Az csak természetes, hogy férjére emlékezve sokszor lett könnyes a szeme, de nagy lélekkel mindig felül tudott emelkedni a saját fájdalmán. Minden ismerhető bánata ellenére csupa derű,

kedvesség, figyelmesség volt, s csak biztatni tudta két útitársát, Imrét és Ágnest. Ők pedig zengték az éneket, a Györy-terem csodálatos régi dallamokkal telt meg. Akik ott voltak, tudják, hogy kár lett volna kihagyni.

Vasárnapi istentisztelet és közgyűlés

Harmati püspök úr és felesége, Polgár Rózsa gobelinművész szombaton délelőtt érkeztek meg, hiszen idő kellett a gobelin-kiállítás megnyitásának előkészületeihez. Velük érkezett Jankó Katalin irodavezető is. Vasárnap délelőtt az „Erős vár...” énekkel kezdődött az istentisztelet, és sok százan hallgatták a Judica vasárnapi evangéliumról [Jn 11,45kk] szóló igehirdetést. Ez az a jelenet, amikor a zsidó főpapok elhatározzák, hogy Jézust mindenképpen likvidálni kell, mert mégis jobb, ha egy ember veszik el, semmint az egész nép (feletti hatalmuk). A püspöki igehirdetés első felében világos párhuzamot vont korunk lelki eseményeivel, hogy mennyire tipikus és jellemző az árulkodás, a féltékenység, de mégis a leggyőzött lett a győztes. A befejező oltári szolgálatban a Fénysugár Klub megáldására is sor került. Iskolánk gyermekkórusa és a Bornemisza Péter Társaság szép énekkel gazdagították az istentiszteletet.

Közvetlenül az alkalom után egy valóban rövid közgyűlésre került sor, amit az egyházközség felügyelője, Jantos István vezetett le (tiszttségének megfelelően). Első pontként felidéztek a Fénysugár Klub létrejöttének gondolatát, mely után igen tartalmas és komoly köszöntéseket mondtak országgyűlési képviselőink, Dr. Varga István és Dr. Dancsó József. Előbbi a 6. számú választókerület képviselőjeként is szólt a megjelentekhez, ígéretet téve a Fénysugár Klub támogatására, következő képviselői ciklusában is. Ezeket a szavait előre hitelesítette Pleskó Pál városi képviselő, s máris 50 000 Ft-ot bocsátott a Fénysugár Klub rendelkezésére, adományként. Köszönettel vettük.

Dr. Varga István képviselő azokat a tényeket is elmondta, hogy az 1994–98 közötti szocialista ciklusban 13%-kal csökkent a nyugdíjak vásárlóértéke, míg a polgári, azaz a mostani kormány ideje alatt majdnem 16%-al nőtt ugyanez a vásárlóérték. Ezek olyan számok, tények, amelyekkel nem lehet vitatkozni. Emellett különösen döbbenetes az, hogy kik nem szavazták meg a Parlamentben a

nyugdíjak emelését 2001. decemberében! Az indítványt a polgári kormány terjesztette az országgyűlés elé, és a szociálisan érzékeny ellenzék nem szavazta meg az emelést!

A Fénysugár Klubnak máris közel 100 tagja van, és nagyon sok az érdeklődő, fennáll annak az örömteli veszélye, hogy az erre a célra – mintegy félmillió forintért – kialakított helyiséget nagyon gyorsan kinőjük. Természetesen megtesszük a következő lépéseket is, hogy mindez ne csak gyülekezeti teherviselés legyen, hanem majd hozzájussunk a törvényes lehetőségek által biztosított normatívhöz is. Addig azonban az egyházközség viseli a terheket, a személyi és dologi kiadásokat egyaránt. Tesszük ezt az idős vagy idősebb testvéreink iránti szeretetből és tiszteletből.

Megnyílt egy kiállítás is...

Közvetlenül az istentisztelet és a közgyűlés után a Városi Képtárban – Gonda Gézának, a Kulturális Kapcsolatok Egyesülete vezetőjének és munkatársainak köszönhetően – megnyílt Polgár Rózsa Kossuth-díjas gobelinművész kiállítása. Ezen az alkalmon is szerepelt a bécsi Bornemisza Péter Társaság zenével és énekkel, valamint citera és doromb szólalt meg, nagy tetszést aratva.

Szeretettel felhívjuk mindenki figyelmét, hogy a gobelin-kiállítás 2002. április 17-ig tekinthető meg. Kérjük, minél többen nézzék meg és írják be szívük diktálta véleményüket a vendégkönyvből!

Folytatás a 7. oldalról

Így végül mégis ünnepi hangulatban telt el a húsvét. Szeptemberben szabadultunk. Az irgalmas nővérekhez visszavittük a kölcsönkapottakat, és előbb nekik, majd a szép kápolnájukban Istennek köszöntük meg a segítséget, szabadulásunkat.

A kapcsolat nem szakadt meg a nővérekkel. Az áldott emlékü Ráth Klárával többször váltottam levelet. Ő Bakonybélben halt meg 1990-ben, a halotti szentségek felvétele után. Vele egy időben hunyt el (a dunántúli Sitkén) Lengyel Pali, tábori kenyeres pajtásom, a történelemtanár.

Most, 55 év után, a táborbeli húsvétra emlékezve ismét hálát adok Istennek, hogy eddig megőrzött, megsejtett, és ezt a tanúságtételt megtehettem.

Egy gobelin-kiállítás megnyitójára

2002. március 17.

*Kedves Művész, Kedves Püspök Úr,
Kedves Vendégek, Kedves Mindenki!*

Íme, egy kiállítás, amelyik a legmagasabb eszmék bizonyágtétele az anyag merev, s mégsem merev valóságában: a textilművészet ideiglenes szentélyében vagyunk. A város, az egyházközség, a művészetet, a kultúrát szeretők nevében megköszönöm Polgár Rózsa textilművésznek, hogy megajándékozott minket szebbnél szebb műveivel. Pár héttel ezelőtt még Delhiben csodálhatták meg alkotásait a művészet szerelmesei, s Delhi után most Orosházán. Nekünk ez a kiállítás olyan öröm, mint a művésznek lehetett 1999. március 15-én az e kormánytól átvett Kossuth-díj. Igazán helyén való szól itt a metamorfózis. Ha most nem az alkotásokat nézem, csak a tárgyakat, az anyagot, földhöz ragadt látással, transzcendens értelemben vak szemmel, biológiai ösztönöktől megölt lelketlen lélekkel, mit is látok: mintegy ruhadarabot. S mi történik az Isten áldotta művész kezei között: a hétköznapi tárgyból gobelincsoda lesz. A forma, az alakzat teszi, hogy a tárgy, a holt, tehetetlen, élettelen tárgy csodává válik? Részben igen. De még más is kelhet hozzá: szükség van a művész személyes érzelmvilágára. Nemzetünk történelmének emberi szintre lebonthatott valóságának életvívó eleme volt a szövés: a szövőgyárak előtti szövés. Itt a lélek fejeződik ki és a lélek öltözködik fel.

Különös világ a gobeliné. Varázslatos világ. Ezt most is megtapasztaljuk majd, amikor szépen és nyugodtan megállunk az alkotások és címeik előtt, s utána szemlélődve elgondolkozunk.

Ha a terembe belépünk – pedig már útközben is érnek hatások bennünket –, azonnal szembesülünk az 1996-ban készült Himnusszal. Talán e különlegesen fontos alkotás előtt időztem a legtöbbet. Beszélgettem vele. A megnyitóra való készülődés közben érdekelhetett volna a művész technikája (egyszer járhattam a műtermében), de azt hiszem, érthető, hogy engem, a laikust elsősorban az átlényegülése érdekel és szólít meg. Kell-e, kellhet-e nagyobb, mélyebb, emelkedetesebb archetipikus érintés, mint ez a szó, hogy Himnusz, és mint ez a látvány? Az alkotás 240×160 centiméteres álló téglalap, monumentális alkotás. De legjobban az a tény érint meg, hogy 1996-ban készült, a magyar Millecentenáriumi tiszteletére. A hajdani, két-három évtizeddel

ezelőtti nagy nemzeti öntudatsikkasztással szemben az 1996-ban készült alkotás ébresztgeti és felébreszti sokféle fájdalomtól átítatott nemzeti öntudatunkat. Első perctől és azonnal megérintette a szívem. Kölcsey Ferenc előkészítette szívünket a szent rezonanciára. Kimondani is csak áhítattal szabad, és ennek a műnek óriási szerepe van abban, hogy a kiállítás terme szentéllé változott. Láttán a lélekben történik valami: az alkotás láttán. Nem lett volna szabad tönkretenni nemzeti öntudatunkat a semmit nem jelentő internacionalizmus jegyében.

Belépve a terembe, látva a Himnuszt, történni kezd valami fontos a lélekben. Talán ébredésnek nevezhetem. Valami történik a szemlélő lelkében: szabad aszociáció. Íme, alul egy oltárasztal: a Kárpát-medence vízrajzának térképe, a letakart asztalon – vagy a letakart oltárasztalon. Az asztal, vagyis az oltárasztal üres. De még üresebb a kopár mező az asztal hátterében. Ám még sem egészen üres, legfeljebb az emberi úr lebeg felette, mint a teremtés pillanata előtt, a bibliai archédefiníció, a kezdeti, teremtés előtti állapot: „A föld még kietlen volt és pusztá, a mélység fölött sötétség volt, de Isten Lelke lebegett a vizek felett”. Itt mintha ezt így olvashatnám: „A magyar haza kietlen és pusztá lett, az üresség lebegett felette” – pedig az üres magyar mezőben már ott vannak az emberalakok is. Mint ahogy mi is itt vagyunk a magyar valóságban, emberalakokként. Csak itt a magyar tragédia: ezek az emberalakok nem vállalnak egymással közösséget, fizikailag és lelkiileg is elszigetelt emberek – írja Wehner Tibor a Polgár Rózsa-albumban. Anyyira nem akarnak összetartozni, hogy – tessék megfigyelni – még az árnyékuk is más irányba vetül! Morbus Hungaricus? Magyar betegség? Van-e remény a gyógyulásra? Van-e kiút? Vagy bejárat? Vajon mi is az a kapunyílás ott a jobb felső sarokban? Ha azt kérdezem, van-e remény a gyógyulásra, akkor nemleges választ kell adnom. De nem a kétségbeesés hangja ez, hanem az igazi irányt látó: mert ha gyógyulásra nincs is remény, de az alkotásról mégis leolvasom, hogy nem a gyógyulás, hanem a gyógyítás a titok. Mire gondolok? A keresztre! A golgotai keresztre. Látjátok a keresztet? Lássátok a keresztet! Nem ablakkeret keresztje. Ez a kereszt! Nem négy részre osztja a képet, hanem tengelyhatása van a számomra. Tengely: minden ezen fordul meg! A ke-

reszten, a keresztyénségen – mondanom sem kell, akik felfedezik a tengelykeresztet, felfedezték a gyógyítót. S szent didaktikával legalul még olvasható is a felirat: Szánd meg Isten a magyart. Hogy a magányos, merev figurák megelevenedjenek, egymáshoz közeledjenek – most, amikor még itt van egy karnyújtásnyira tőlünk március 15-e, és magyarsorsot megtartó vagy romboló események előtt állunk április hónapban. Mert amire gondolok, annak nem a hatalom a tétje: hanem nemzetünk, hazánk, s mi magunk.

Itt állunk a Himnusz előtt, Kölcsey Ferenc halhatatlan Himnusza – még csak a kísérletet sem szabad megtérni, amikor újra és újra hangok hallatszanak, hogy elvegyék tőlünk. A Himnuszt! Ezt akkor is meg kellene majd őrizni, ha a földkeresség leggazdagabb országává lennénk. A gobelinfalikép pedig óriási szentleckét ad nekünk: szétszórt, ellentétes árnyékú figurák – egységgé mi, ki gyógyít? S ott van alul a válasz: Szánd meg Isten a magyart!

Kicsit sajnálom, de elragadott a hév, sajnálom, hogy leragadtam a Himnusznál, és nem jut idő a többi alkotásra: pedig itt van a *Tiszteletet Magyarországnak*, készült az Úrnak 2000. esztendejében – ki ne tudná azonnal, hogy az a felejtethetetlen millennium esztendeje. Szólni kellett volna még a kettő között levő, 1945-ben készült *Katonapokrócról*, vagy az *Élet kenyéréről*, és kihagyhatom-e a meghívón is látható, 1986-ban készült *Anyaságot*. Anyaság: megint csak olyan szent fogalom, ami minden élő lélekben nagy – harmonikus vagy éppen diszharmonikus – történéseket okoz.

Polgár Rózsa művészvilága minket megszólító világ, szeretné tekintetünket magasabbra emelni. Ne én jellemezzem az ő világát, aki nem vagyok méltó arra, hogy ezt a kiállítást megnyissam, s remegő lélekkel vállaltam el a művész nagyon kedves invitálását. Ne én jellemezzem, hanem igazi értők tegyék ezt, a szellem magaslatain járók. Jókai Anna híres magyar író a művészről írt tanulmányának ezt a címet adta: „A legegyszerűbből a legnagyobbaszerűbbet.” Vagy Torday Aliz: „Hétköznapi jelek ünnepi gobelinen.” Vagy Jankovits Júlia művészettörténész, aki így fogalmaz: „Gobelinbe szőtt sors.” S egy filozófus ragadta meg számomra a lényegét, amit én is mindig éreztem, ha ezen alkotásokat láttam. Dr. Harmati

Folytatás a 12. oldalon

Fénysugár

Magány... már a szó dallama is lehangol sötét tónusával. Amint ki mondom, szinte rám hull a sötétség, amiből semerre sincs kiút...

A magánynak igen sok arca van. Ezek közül talán a legegyszerűbb eset, amikor valaki fizikai értelemben van egyedül, de érezhet az ember magányosságot akár családban élve is! Lehet, hogy nincs a környezetében senki, akivel gondolatait megoszthatná, akivel közös az érdeklődése, a világlátása. Manapság sokan élnek ezzel a hiányérzettel és – emiatt, vagy esetleg más okból – még többen szenvednek depressziótól. Ki tudja, melyik a rosszabb? Korunk betegségei közül való mindkettő.

A fénynek jelentős hatása van az emberi idegrendszerre, s ez által a fizikai közérzetre is. Lelki életünket a bennünk lévő – vagy belőlünk hiányzó – belső fény nagymértékben befolyásolhatja.

Az elhagyatottság szomorúsága ellen sokat segíthetnek a kedves emberek társaságában eltöltött tartalmas, derűs órák, amelyek felvidítanak, kisugárzá-

sukkal elűzik mindazt, ami nyomaszt és lehangol...

Fényre, világosságra van szükség, hogy az elűzze a borongós gondolatokat, megkönnyítse az élet gondjainak és terheinek elhordozását, hogy felvidítson, erőt adjon.

Régóta dédelgetett óhaj valósul meg azzal, hogy egyházközségünkben megalakult egy közösség, amely reményeink szerint ezután éppen ezt a szerepet töltheti be. Isten áldását március 17-én, D. Dr. Harmati Béla püspök úr kezéből fogadva, megkezdte működését a találóan elnevezett Fénysugár Klub. Vezetője Koszorusz Oszkárné Hajnalka, aki kedves közvetlenségével, derűs lényével, temperamentumával már a rendezkedés közben beragyogta a helyiséget. Sok-sok apró ötlettel tette otthonossá, és igyekszik továbbra is még barátságosabbá varázsolni minden sarkot, helyet és alkalmat biztosítani sokféle hasznosan szórakoztató tevékenységhez.

Lázás ténykedése közben kis időre feltartóztattam Hajnalkát, hogy megkér-

dezzem, milyen gondolatok foglalkoztatják, mit remél, mit vár, hogyan készül a klubfoglalkozásokra.

„Mindenekelőtt a jelentkezett klubtagok kívánságai, érdeklődési köre határozza meg a programok kialakítását. A kötetlen együttlételet egy-egy előre szervezett előadással, videofilmnézéssel, irodalmi vagy zenei műsorral szeretnénk színesíteni. Természetesen ezeket előre megbeszéljük, és időtartamuk nem lesz több egy-egy óránál, hogy utána maradjon idő a szabadon választott tevékenységre, ami lehet beszélgetés, kézimunka, olvasás, sakkozás vagy egyéb társasjáték. A megbeszélések során szívesen várom a további ötleteket.”

Megköszönve a beszélgetést, azt hiszem, mindannyiunk nevében elmondhatom: örömteli várakozással – és kis izgalommal – tekintünk a jövőbe. Reméljük, kezdeményezésünk sok tartalmas órával gazdagítja, fényével beragyogja idősebb testvéreink életét.

Fürst Enikő

Nemzetiszalag-mozgalom

A Magyar Polgári Együttműködés Egyesület február végén meghirdette a Nemzetiszalag-mozgalmat. A civil szervezet arra kéri az ország polgárait, hogy a nemzeti trikolorokat tartsák ablakaikban, autóikon, kokárdáikat viseljék egészen az országgyűlési választások végéig. Mészáros László, a szerveződések alelnöke elmondta: felhívásuk a nemzeti összefogás érzését hivatott erősíteni, s a kirekesztés helyett a befogadást demonstrálja.

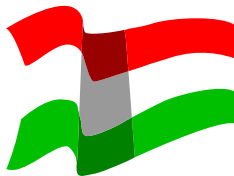
– Mi soha nem is rejtettük véka alá, hogy a polgári oldalon állunk. A mostani mozgalomnak ilyen szűkítő értelmezése azonban teljesen irreális. Valljuk ugyanis, hogy a magyar politikai palettáról – a Kádár-rendszer évtizedeinek köszönhetően – a valódi baloldal teljesen hiányzik.

Ugyanígy nem találhatják meg a számukra megfelelő politikai erőt a balközéphez húzó polgárok sem. A mi vállalásunk tehát egyfajta hiánypótlás is, hiszen azt a magyar hagyományt visszük tovább, amely a befogadásra, nem pedig a kirekesztésre helyezi a hangsúlyt. Valljuk továbbá, hogy a mostani kormánykoalíció – némiképpen paradox módon – kénytelen volt a baloldali értékeket is felvállalni, hiszen az a fajta megszorító poli-

tika, ami az előző kormányzat alattregnált, kudarcra ítéltetett, s bebizonyosodott: csak a verbális baloldaliság jutott.

– *Nem leegyszerűsítése ez a választási küzdelemnek?*

– Egyáltalán nem, mivel tulajdonképpen az optimizmus és a pesszimizmus küzd egymással a politikai erőterben. Az előző rendszer mindent megtett azért, hogy az emberek veszítsék el hagyományait, legyenek gyökértelenek, hiszen

a kommunista rendszer pontosan tisztában volt azzal: akik elvesztik identitásukat, azokkal bármit meg lehet csináltatni, azokat bármire rá lehet venni. Nyilvánvaló persze, hogy sok ember számára nosztalgikus például a régi lakótelepi lét, a május elsejei virslis-sörös népszórakoztatás. Ám ezek a megtévesztett emberek elfelejtik, hogy valójában a fiatalságukat, az azóta hamvába holt reményeiket szeretnék viszontlátni. Elfelejtik azt is, hogy

a lakótelepi bezártsággal éppen a hagyományokat, a patriotizmust ölték ki az emberekből, szakítottak szét családokat azzal, hogy a kis lakástérben már két generáció sem tudott egy fedél alatt lakni.

– *Nem lehet, hogy az önök szándékai ellenére a nemzeti szalag kitűzése, s a választásokig való viselése mégis megoszthatja az emberek százezreit?*

– Hisszük, sőt tudjuk, hogy nem. A kommunizmus évtizedei alatt a kokárda a magyar nemzet összetartozásának jelképévé vált. Akik esetleg támadják kezdeményezésünket, azoknak azt üzenhetjük: ne hogy szégyellni kelljen a nemzeti érzés megvallását! A magyar nemzet polgárai tisztában vannak azzal, hogy nem kellene azok, akik saját rosszkedvüket, politikai sikertelenségüket az országra kívánják tukmálni. Legyen valaki jobb- vagy baloldali, ha nem kívánja, hogy a múlt újabb négy esztendőre visszaközönjön, és a jövő mellett dönt, kitűzi a nemzeti szalagot. És hirdeti, hogy a nemzeti összefogás programja ma is – ugyanúgy, mint 1848-ban volt – a polgárosodás, a jövő programja.

(Részletek Megyeri Dávid cikkéből, Magyar Nemzet, 2002. március 14., 5. o.)

Koszorús Oszkár:

Béke poraikra...

II. rész

Az Orosházi Harangszó 2000. május 28-ai számában ismertettük a Bús János és Szabó Péter által összeállított hatalmas albumot, amelyben a második világháború keleti hadműveletei során elesett magyar katonákról írtak. Akkor 28 ezer nevet vizsgáltunk át orosházi adatok után kutatva. 27 ismert név mellett 22 olyan helyi hősi halottat fedeztünk fel, akik nem szerepelnek a Fülöp Béla által 1995-ben szerkesztett, 366 orosházi áldozatot tartalmazó „Mementó” című kiadványban. Most kezünkben a Varietas '93 Kft. gondozásában napvilágot látott még terjedelmesebb, közel 1100 oldalas 42 ezer áldozat nevét is magába foglaló reprezentatív kötet, a történelmi Magyarország területén elesett és ismertté vált katonák névsorával. Milyen eredménye volt ennek a hetekig tartó munkának?

Bár ilyen hatalmas névanyag átvizsgálásába hiba csúszhat, *újabb 77 fő orosházi neve eddig teljesen ismeretlen*, az alábbi 26 fő pedig szerepel a Fülöp Béla könyvében is:

Aklan Pál, Bágy János, Balog Béla, Buknicz Mátyás, Czipó János, Donauer Gyula, Farkas István, Fenyvesi Imre, Gombkötő Ferenc, Hering Zoltán, Jankó József, Kovács Mihály, Móroczy Gyula, Papp András, Papp Imre, Soós Lajos, Szénási József, Sziklai (Simonidesz) Lajos, Szita Béla, Tassy Pál, Tompa Lajos, Unk Gyula, Zana István, Zvolenszky András.

Megjegyezzük azonban azt is, hogy többeknél teljesen új adatokat találtunk, amelyeket a családok nem ismernek. Az újabban falra vésettek közül e könyvben Kituljak Pál nevét elírták, Strincz Pál pedig Stencz és Szincz Pál néven is szerepel.

Ma is szólni kell az áldozatokról, hiszen évtizedekig a háborúban győztes hatalom diktált, csak családi körben lehetett emlékezni. (Az orosházi hősi temetőben száznál több magyar katona nyugszik, róluk Tóth Kálmán, a téma szakértője fog írni).

*

A következő személyek nem szerepelnek egyetlen orosházi nyilvántartásban sem:

Név	Szül. idő	Anyja neve	Szül. v. lakh.	Meghalt
1. Altman Endre	1902. 10. 12.	Berlincz T.	Orosháza	Debrecen
2. Árgyelán József	1913. 05. 20.	Csanda Mária	Orosháza	Hencsepusztá
3. Asztalos János	1913. 07. 29.	Bozót Veron	Orosháza	Torda
4. Auschpitz Ervin	1905. 02. 15.	?	Orosháza	Kőszeg
5. Bakos József	1921. 10. 17.	Laki Rozália	Orosháza	Szolnok
6. Baksa István	1913. 03. 24.	Bali Anna	Szentetornya	Bácsbokod
7. Bánki H. Imre	1913.	Varga Róza	Orosháza	Nagykapornak
8. Bánki H. Lajos	1907.	?	Orosháza	Budatelke
9. Bánki H. Lajos	1907.	?	Orosháza	Bugyfalva
10. Baranyai József	1913. 01. 24.	Gombkötő Zs.	Orosháza	Körösmező
11. Bartók Imre	?	Füredi Mária	Orosháza	Pusztaföldvár
12. Béres Sándor	1908. 11. 17.	Balogh Kata	Szentetornya	Budapest
13. Berki István	1918. 06. 13.	Sándor Róza	Orosháza	Bárca
14. Bikádi János	1922. 12. 01.	Nagy Róza	Orosháza	Sátoraljaújhely
15. Blaskó István	1926. 12. 17.	Cserbenyi E.	Szentetornya	Budapest
16. Blaskó József	1907.	?	Orosháza	Kassa
17. Bozók Imre	1914.	Dobál Júlia	Orosháza	Szeged
18. Bundár István	1895.	Fekete B.	Orosháza	Szeged
19. Csepregi János	1914. 11. 14.	Tóth Mária	Orosháza	Siófok
20. Cserven József	1920. 01. 24.	László Mária	Orosháza	Budapest
21. Cserven Károly	26 éves	?	Orosháza	Soltvadkert
22. Csizmadia Antal	1919. 12. 23.	Gombkötő E.	Orosháza	Budapest
23. Dénes István	1917. 05. 11.	Benkóczi T.	Orosháza	Veszprém
24. Dénes József	1912.	Héjja Róza	Orosháza	Györök
25. Dombai György	1912.	?	Orosháza	Vigántpetend
26. Földi Károly	1915. 07. 21.	Horváth Etel	Orosháza	Veszprém
27. Frauherl Imre	46 éves	?	Orosháza	Nagycenk
28. Gombkötő Sándor	1916. 11. 04.	Pintér Anna	Kiscsákó	Torda
29. Gyapjas Károly	1886. 02. 01.	Bajda Júlia	Szentetornya	Szeged
30. Györgyi József	1925. 02. 10.	Miklós Mária	Orosháza	Dunaföldvár
31. Horváth Károly	1921. 06. 06.	Jelen Rozália	Orosháza	Tamási
32. Jambrik Sándor	1918. 05. 21.	Héjjas Erzsébet	Orosháza	Csász
33. Juhász József	1921. 01. 30.	Lövei Julianna	Szentetornya	Debrecen
34. Juhász Mihály	1913. 05. 08.	Méder Borbála	Orosháza	Sátoraljaújhely
35. Kasza István	1910. 04. 15.	Virágos Mária	Szentetornya	Szentes
36. Kerényi Endre	1920.	Kocsis Júlia	Orosháza	Jászberény
37. Kerényi István	1897. 03. 02.	?	Orosháza	Sopronbánfalva
38. Kiskőrösi Sándor	1918.	Nagy Francy	Orosháza	Szeged
39. Kojnok János	1926.	Pataki Júlia	Orosháza	Szeged
40. Kovács József	1901. 03. 15.	Bálint Julianna	Orosháza	Debrecen
41. Kristó László	1919. 01. 27.	Hegyi Rozália	Orosháza	Újkécske
42. Lakatos Sz. Imre	1926. 10. 15.	Lakatos Zs.	Orosháza	Orosháza
43. Lakner János	1909. 10. 21.	Oskó Ilona	Orosháza	Máramarossziget
44. Lampel Ernő	1896. 08. 26.	Stern Berta	Orosháza	?
45. Lódi Antal	1914. 03. 17.	Járolai Katalin	Orosháza	Budapest II.
46. Lugosi György	1909. 09. 09.	Sziber Erzsébet	Orosháza	Temesvár
47. Manga János	?	?	Orosháza	Szenttamás
48. Matula László	1922. 11. 13.	Szimonidesz J.	Orosháza	Budapest IX.
49. Megyeri Lajos	1918.	Megyeri E.	Orosháza	Szombathely
50. Nagy S. Kálmán dr.	1897. 11. 10.	Borotvás J.	Orosháza	Budapest XII.
51. Németh Sándor	1916. 01. 20.	Csizmadia R.	Orosháza	Kassa
52. Ondrusz Pál	1921. 05. 22.	Ondrusz Ilona	Kiscsákó	Kapberekpuszta
53. Oravecz Ferenc	1912. 09. 12.	Győri Zsuzsa	Orosháza	Mezőcsát
54. Oskó József	1908. 02. 07.	Rátkay Emília	Orosháza	Budapest I.
55. Ökrös Menyhért	1915. 02. 19.	?	Szentetornya	Turócszentm.
56. Pongrácz Ernő	1890. 11. 03.	?	Szentetornya	Szajol
57. Rajki Mihály	1919. 08. 10.	Szentiványi J.	Orosháza	Torda
58. Rajki Sándor	1914. 03. 04.	Szabó Erzsébet	Orosháza	Tordatúr
59. Rajos Antal	?	?	?	Orosháza
60. Rálik György	1912.	Tóth Zsuzsa	Orosháza	Kőszeg
61. Szabadkai Emil	1922. 10. 01.	Ravasz Ilona	Orosháza	Napkor
62. Szabó István	1913. 06. 10.	Bíró Rozália	Kiscsákó	Pelsőc
63. Szalai István	1914. 08. 11.	Keczer Mária	Szentetornya	Újpanád
64. Szekeres László	1921. 07. 19.	Bajkán Zsófia	Orosháza	Szeged
65. Szemenyei Antal	1914. 09. 21.	Süle Rozália	Orosháza	Nagyenyed
66. Szemenyei Ferenc	1923.	Fehér Etel	Orosháza	Kecskemét
67. Szemenyei Bálint	1915. 06. 28.	Kocsondi Juszti	Kopáncs	Parád
68. Szihanek Lajos	1902.	Szadáczy Róza	Orosháza	Szeged
69. Szombathy Sándor	1891.	?	Orosháza	Sopron
70. Tobak Pál	1910. 04. 10.	Varga Katalin	Kiscsákó	Komárom
72. Tóth Bálint	1900. 01. 31.	Németh Mária	Orosháza	Sopron
72. Udvardi József	1922. 09. 30.	Maczelka Mária	Orosháza	Csákberény
73. Újfaluczki János	1913. 08. 14.	Hajdú Zsuzsanna	Orosháza	Sikátor
74. Cs. Varga Sándor	1907. 03. 17.	Török E.	Orosháza	Vác
75. Végelbauer János	1923.	?	Orosháza	Kaposvár
76. Zsoldos Arnold	1898. 07. 29.	Huszár Gizella	Orosháza	Sopronbánfalva
77. Zvolenszki Mihály	1920. 02. 15.	Jankai Erzsébet	Szentetornya	Torda

„Isten, áldd meg a magyart...”

Sajnos egy idő óta szinte gépiesen énekelem a Himnuszt. Megszokottá vált és egykor hozzá fűződő emlékeim elhomályosodtak. Néha-néha még érezni véltem azt a régi érzést, ám a csukott ajkak és a szenvtelen arcok hamar el tudták altatni bennem azokat. Sajnos. Ám a régi emlékeim hetekkel ezelőtt újra elevenekké váltak. És boldog vagyok, hogy így történt. Hadd tekintsek most végig rövidke életemen, felszínre hozva ezeket az emlékeket, melyek itt-ott talán nem is felelnek meg teljesen az igazságnak. Ezt nézzék el nekem, mert – remélem kitűnik majd – nem is ez a lényeg, hanem az út.

Legelső emlékem még az általános iskolához nyúlik vissza. Tudják, amikor minden ünnepélyen azt kellett énekelni, hogy „Föl, föl, ti rabjai a földnek...” Talán eretnokségnek tűnik a mai időkben, de nekem nagyon tetszett ez az ének akkor, körülbelül 7-8 évesen. És nem értettem, miért baj az, ha egy nemzet nem énekelheti himnuszt. Szolgáljon mentősegenre fiatal korom (gyerekkorom), s hogy én még beleszülettem abba a rendszerbe, így természetesnek tünnek ezek a dolgok. Még nem ismertem a múltat, sok mindent nem értettem, csak azt tudtam, amit az óvó nénik a félelemmel teli kisgyermekbe plántáltak, miszerint, ha újra háború lesz, akkor a szovjetek ismét jönnek, és megmentenek minket. És megint csak nem értettem, hogy amikor ezeket édesanyámnak lelkesen elmeséltem, miért nevetett fel gúnyosan? A mentőöv odalett, s maradt a félelem a háborútól...

Visszatérek kisiskolás koromra. Nagyon sok dolgot nem értettem, s elfogadtam, hogy annak úgy kell lennie. Ez volt a természetes. Mégis meghatódtam, amikor alsós tanító nénim titkon taníttatta nekünk a Himnuszt és a Szózatot. Nem egyszerűen az ismeretet bővítette, hanem magyar emberekké nevelt bennünket.

Egyetlen mondata még ma is bennem lüktet: a Himnusz annyira fontos nekünk, hogy amikor egy sporteseményen a kajakosok meghallják a magyar Himnuszt, ott ahol vannak, vállukon a kajakkal megállnak, és éneklük azt. Ezzel a mondattal a szívemben érkeztem arra az iskolai ünnepélyre, amelyre korábban már utaltam. Nem is igazán tudom már, hogy milyen ünnepség volt, csak arra emlékszem, hogy az iskola udvarán osztályonként felsorakoztunk, és felcsendült a Himnusz. Hogy énekeltek-e, vagy csak hallgattuk, már nem tudom, de egyszer csak egy idős nénire lettem figyelmes: könnyezve állt a Himnusz alatt. Inkább

csak éreztem, mint értettem a helyzet jelentőségét. És, bár már sok mindent elfelejtettem, mégis ennek a fejkendős, alacsony nénikének a sírós arca ma is elevenen előttem van. Most ugrok pár évet.

Már nyiladozó értelemmel lehettem tanúja a rendszerváltozásnak, s már meghatottan álltam az erdélyi-romániai események előtt is. Azt hiszem, ekkortájt született meg az a bizonyos hátborzongató érzés, amely a közelmúltban ismét fellelevenedett bennem. Már értettem és mélységesen felháborított, amikor arról hallottam, hogy a román határon valakinek az útleveléről a határőr letépte a magyar címet ábrázoló matricát, és miután a két ujj között összesodorta, a földre dobta és rátaposott.

Nagyon eleven emlékként hordozom magamban azt a két hetet is, amelyet Kolozsvárott, a Teológián tölthettem. Minden beszélgetés egy székely vagy egy csángó emberrel mélyen bennem él, és hordozom magamban. Élek belőlük. Kézelfogható emlékként a polcomon van az erdélyi evangélikus énekeskönyv, amelyben a 25. énekszám alatt megtalálható a Himnusz teljes szövege (mivel tilos volt másként énekelniük). És hálat adok az Úrnak, hogy gyakorlatilag a teológia első éve óta mind a mai napig nagyon sok kedves erdélyi származású barátom, ismerősöm, kollégám van, akik a pusztai jelenlétükkel tanítanak, figyelmeztetnek, emlékeztetnek engem.

Sajnos már régóta csak gépiesen énekeltem a Himnuszt. Hogy miért, annak bizonyára sok oka van. Az azonban biztos, hogy nem segített a holtpontról túlrendülni a sok-sok közönyös arc látványa, mikor előttem van annak a fejkendős néninek a kisírt szeme; és nem segített a csukott szájak látványa sem, mikor tudom, hogy határainkon túl mindent megtesznek azért, hogy énekelni és tanítani tudják a magyar Himnuszt. Mindez nagyon rossz hatás, de hála az Istennek elérkezhetett február 22-e estéje, amikor a művelődési központ koncertterme zsúfolásig megtelt, hiszen olyan jeles személyiség érkezett közénk, mint Makovecz Imre építész. És elérkezett az a pillanat is azon az estén, amikor a terem zengett, mert az a rengeteg ember nem meghallgatta, hanem énekelte a Himnuszt.

Lehet, hogy újra megtanuljuk énekelni a Himnuszt? Lehet, hogy lassan eltűnnek a közömbös arcok és a néma ajkak? Remélem, igen. És ebben bizony hatalmas felelősségünk van nekünk, keresztényeknek. Hiszen mi tudjuk, hogy Kitél

várhatunk segítséget. Attól, Aki a történelem Ura. Kérjük hát együtt, egyre hangsúlyosabban: „Isten, áldd meg a magyart...”

FIATALOK, FIGYELEM!

- Az előző évek gyakorlatának megfelelően – bár attól kissé eltérve – idén a református gyülekezettel és egyházmegyénk más egyházközségeivel összefogva szeretnénk ifjúsági táborban, csendes héten együtt lenni. Aki szívesen velünk tartana, kérdezze meg szüleit, kezdjen takarékoskodni, és szándékát máris jelezze, mert a létszámtól is függ, melyik település felel meg szálláshelyként. Időpont: augusztus 2. hete. Részletekről később tájékoztatunk, Kovács Árpád ref. lelkipástorral.
- Július 24–28 között lesz Kismaroson a IV. Szélrózsa Ifjúsági Találkozó. Részvételi díj 4000 Ft + étkezési és útiköltség. Kérem, jelentkeztek minél hamarabb, hogy tudjunk autóbustal rendelni – hiszen a személyes holmin túl szükség lesz sátorra, hálósáakra is.
- Egy februári presbiteri és képviselőtestületi határozat nyomán 2500 Ft-ot kap minden fiatal, aki gyülekezeti vagy országos konferencián, táborban, találkozón vesz részt! Ezúton köszönjük szépen az egyházközség támogatását!

Folytatás a 9. oldalról

Gergely filozófus ezt a címet adta: „A szövé metafizikája, a metafizika szövése!”

Kedves vendégek: mindannyiunk nevében köszönetet mondok Polgár Rózsának, hogy így megajándékozta a várost, az egyházközséget, mindannyiunkat. Isten áldása legyen életén, gazdagítsa őt a minden alkotások Ura, a Teremtő Isten, hogy szolgálóleánya további művekkel ajándékozhasson meg minket, a hazát, s a világot. Az Úr szolgálóleánya tudja, hogy a Teremtő Isten az alkotó művészek szent háttér. Isten áldása legyen az alkotón és az alkotásain, szent üzeneteket hordozó képein.

Köszönjük a Városi Képtárnak, vezetőjének Gonda Géának és munkatársainak, hogy nagyon jó szívvel, lelkesedéssel álltak a kiállítás ötlete mellé.

Íme, a bejövettől: itt egy terem, a szövé metafizikája és a metafizika szövése. A csodáról győződjön meg ki-ki maga, fogadják szeretettel a kiállítást, tekintsek meg az alkotásokat, hogy emelkedjen a lélek, s a művész életére még egyszer Isten áldását kérem! Köszönöm figyelmüket!

Amikor Isten igéje megszólal...

Amikor Isten igéje megszólal, mindig történik valami lelki nagyszerű! Az ígétől megérintett ember megújul, megtisztul, megvigasztalódik, megvilágosodik, megért mindent, erőt kap, biztatásban lesz része. Összefoglalva: felemelő lelki élményben lesz része. Amikor valaki úgy megy el a templomból, vagy más igei alkalmakról, hogy nem történt semmi, nem élt át semmit, nem kapott semmit, azt egy-két alkalommal, mint furcsaságot, el lehet tűrni. De ha már sorozatban, több alkalommal ilyen rossz érzése van az embernek, mintha nem hallott volna semmit, akkor feltétlenül szólni, jelezni kellene a lelkipásztor számára, hogy valami baj van. Egy biztos: ilyen esetben nem elmaradni kellene, hanem lelkészhez fordulni, hogy mi lehet az oka, hogy „nem hallok semmit”? Nagy kísértés ilyenkor a templomból való elmaradás, de ezt a kísértést le kellene győzni, mert a Sátán különleges támadásáról, végzetes cselezéséről van szó, és nem szabadna megengedni, hogy ez a sötét erő kicselezzen, és Istentől elidegenítsen.

Minél inkább az a rossz érzés alakul ki bennünk, hogy Isten igéje nem mond semmit, annál jobban ki kellene használni az igei alkalmakat, és ezt lehetne kiegészíteni lelkipásztori beszélgetéssel. Az alábbiakban részletesen megismételjük igei alkalmainkat, a hét elejétől a végéig, időrendi sorrendben:

– Vasárnaponként 9.00 órai kezdettel gyermek istentisztelet a Györy-teremben.

– Vasárnaponként 10.00 órai kezdettel istentisztelet a templomban.

– Vasárnaponként 17.00 órai (nyári időszámítás esetén 18 órai kezdettel) a gyülekezeti teremben.

– Keddenként reggel 8.00 órai kezdettel kb. 25-30 perces reggeli áhítat a gyülekezeti teremben.

– Csütörtökönként 17.00 (nyári időszámítás esetén 18 órai kezdettel) esti istentisztelet.

– Péntekenként reggel 8.00 órai kezdettel reggeli áhítat.

– Szombatoként TEVE ifjúsági, este felnőtt ifjúsági bibliaóra.

Ritkább alkalmak: minden hónap első keddjén 17.00 (illetve 16.00 órai) kezdettel presbiteri és képviselő-testületi bibliaóra. Sajnos, ez az alkalom sok feledékenységnek van kiszolgáltatva, mind a lelkészek, mind az érintettek részéről. Többször hangsúlyoztuk, ha a lelkészek előző vasárnap elfelejtik is hirdetni, attól még legyen szilárd információ, hogy

minden hónap első keddjén várjuk a presbitereket és a képviselőket – gyülekezeti életünk és aktuális igei útmutatások alkalma ez. Természetesen kivétel mindig van: a három nyári hónapban nem tartjuk ezt az alkalmat, de szeptembertől májusig igen.

Alkalmi alkalmak: a szeretetvendégségek. Tavaly ősszel és az idei év elején egyetlen egyet tartottunk, s ez lényegében várakozás volt a részünkről. Mintha egy kicsit megfáradt volna a szeretetvendégség iránti érdeklődés, ezért nem erőltettük az elmúlt hónapokban. Végül a gyülekezet néhány tagjától kezdeményezés érkezett hozzánk, hogy lenne igény erre az egyébként nagyon kedves együttlétre. Így az idén egy szeretetvendégségre gyűltünk össze. Amennyiben a gyülekezet, illetve egészen konkrétan a testvérek igénylik, akkor szeretettel állunk elébe, és szívesen szervezzük. Tehát szeretetvendégség igény szerint, bármikor.

Rendkívüli alkalmak. És ez már meghívás a nagyheti sorozatra:

– Március 24-étől, virágvasárnaptól minden este 17.00 órai kezdettel nagyheti sorozatot tartunk az Útmutató szerint, János evangéliuma alapján, készülve Jézus Krisztus kereszthalálának az emlékére, valamint a feltámadás ünnepére.

E sorozatunk tehát március 24-én, virágvasárnap estéjén 17.00 órakor kezdődik, amikor is az ifjúság bemutatja a legújabb szerzeményt, „Passió 2002” címmel. Ennek szerzője Károlyfalvi Zsolt, tanár.

– Március 24., virágvasárnap, 17.00 óra: Isten váratlan szeretete Krisztusban! Jn 3,16

– Március 25., hétfő, 17.00 óra:

Jn 18,1–11

– Március 26., kedd, 17.00 óra:

Jn 18,12–27

– Március 27., szerda, 17.00 óra:

Jn 18,28–40

– Március 28., nagycsütörtök, 17.00 óra: ünnepi istentisztelet. Az Úr szent vacsorája szerzetetésének, megalapításának ünnepé. Lk 22,14–30

– Március 29., nagypéntek, 10.00 óra: Ünnepi megemlékezés Krisztus Urunk kereszthaláláról, istentisztelet (Lk 23,33–49); 17.00 óra: Passióolvasás!

– Március 30., szombat: Jn 19,31–42

– Március 31. 10.00 óra: A feltámadás ünnepé!

– Március 31-én (már 18.00 órakor!): Megismételjük a virágvasárnapi „Passió 2002” című ifjúsági műsort.

– Április 1-jén: nem áprilisi tréfa, hanem a feltámadás ünnepének második napja! Az úrvacsorai alkalmakat mindig előzetesen hirdetjük!

Legyen ez a Feltámadás Ünnepe lelkünknek és gyülekezetünknek is a Feltámadás Ünnepe! Szeretettel hívogatunk tehát mindenkit az igei alkalmakra!

A viharfelhők elvonultak!

Hosszú várakozás után 2002. február 18-án a Békés Megyei Közigazgatási Hivatal Gyámügyi Hivatalától megkaptuk a működési engedélyt. Az első családok még aznap beköltöztek a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat Családok Átmeneti Otthonába. Jelenleg négy család lakik bent. Lassan megnyugszanak, s beilleszkednek az intézmény mindennapi életébe. A gyerekek iskolába, óvodába mennek. A szülőknek pszichológus segít a súlyos trauma feldolgozásában, hisz nem volt könnyű elválni a megszokott környezetétől. Nehéz élethelyzetben döntöttek arról, hogy ezután másként akarnak élni. Pár nappal a beköltözés után az anyák meglepődve álltak gyermekeik előtt, amikor azok nőnapon megköszöntötték őket, majd nagy lelkesedéssel készültek március 15-ei megemlékezésünkre. A gyerekek zászlókat festettek, verseket, visszaemlékezéseket tanultak a szabadságharc hős napjait idézve. Az arcuk égett a tettvágytól. A szülők könnyes szemmel figyelték gyermekeik szavatait, énekeit. Sokan talán először látták gyermeküket szerepelni. Végre „Ők” is bebizonyíthatták, hogy értékes emberek, igazi fiatalok, igazi gyerekek. Köszönetet mondunk mindenkinek, aki a meghirdetett adománygyűjtő akcióban felajánlotta számunkra a már feleslegessé vált tárgyait. Érkezett mosógép, centrifuga, tévé, járóka, gyermekjáték, színes ceruza.

Egyúttal szeretettel köszöntjük a Fénysugár Klubbot! Kívánjuk, hogy egyre gyarapodó tagságuk megtalálja azt a közös értékrendet és szellemiséget, mely egységbe kovácsolja mind a nyugdíjasokat, mind családjaikat Orosházán. Az otthon dolgozó nevében:

Dr. Molnár Mihályné,
intézményvezető

Keresztyénség, egyházak, politika

Szemle 2002 februárjának magyar sajtójából

Vessünk egy pillantást arra, hogy február hónapban melyek voltak azok a legégetőbb kérdések, amelyek a magyar médiavilágot az egyházak politikálásával vagy semlegességével kapcsolatban a legjobban foglalkoztatták. Minden témát – helyszűke miatt – nem lehet felsorolni és értékelni, de a legfontosabbakat kiemeljük. Február hónapban 189 különböző hosszúságú újságcikk jelent meg itthon: a Magyar Nemzet, a Népszabadság, a Népszava, a Magyar Hírlap, az MTI, az MTV (Híradó), a Metró, a Heti Válasz, a Demokrata, a Hetek, s néhány internetes forrás, valamint megyei lap került látószögünkbe. Mindezt természetesen egy úgynevezett lapszemle-leveléző lista segítségével lehetett áttekinteni, hiszen gyakorlatilag ennyi lapnak a beszerzése és átlapozása – rövid idő alatt – megoldhatatlan lenne. Nézzük a híreket:

Február 5-én az MTV-Híradó is jelentette, hogy Szűrös Mátyás országgyűlési képviselő, az Új Baloldal miniszterelnök-jelöltje püspöki hivatalában kereste fel D. Szebik Imre evangélikus elnök-püspököt. Szűrös Mátyás kijelentette: „A történelmi egyházakat ért politikai támadások légkörében” kívánta így kifejezni tiszteletét „az evangélikus egyház és elnök-püspöke iránt”, mert pótolhatatlan szolgálatot végez az egyház a magyar valóságban.

Február 8-án azt olvashattuk, hogy Szűrös Mátyás Paskai bíborosnál is járt: „A történelmi egyházakat ért politikai támadások légkörében Szűrös Mátyás tiszteletét és nagybecsülését fejezte ki a közjó szolgálata szellemében a magyarországi katolikus egyház és a bíboros, prímás iránt.” [...] „A bíboros és a képviselő kölcsönösen biztosították egymást arról, hogy a jövőben is őrökdenek a lelkiismereti és vallásszabadság tiszteletben tartása és érvényesülése, valamint a magyar állam és a magyarországi egyházak közötti törvényesen szabályozott viszony felett.”

E híreknek – Szűrös Mátyás egyházi látogatásainak – megvolt a komor háttérhíre. Február 12-én olvashattunk azt a baljóslatú tudósítást a lapokban, hogy a „Szocialista Egyetemisták és Főiskolások Szövetségének (SZESZ) tagjai” hétvégeken az ország különböző településein található templomok (katolikus) szentmisein vesznek részt azzal a céllal, hogy megfigyeljék és bizonyítsák: a papok, lelkészek valóban a Fidesz mellett folytatnak – szerintük – megengedhetetlen kampányt, amint azt korábban közzétett leve-

lében az ex-miniszterelnök vádként világgá kiáltotta. Kifogást csak a katolikus egyházzal szemben jelentettek be, noha a református és az evangélikus egyház lelkeszei és tagjai sem kívánnak semlegesen és némán hallgatni. Innen kezdve nagy vita robbant ki – úgymond – az egyház semlegessége miatt. Lehet-e semleges az egyház? Nagyon sok és igen értékes megnyilatkozás volt olvasható. „Az egyházak a közéletben is állást foglalnak” címmel szinte tanulmány szintű nyilatkozatot adott Dr. Szabó István teológusprofesszor, aki szerint „a szocialisták a hívőket a hallgatás falai közé akarják zárni”. (Magyar Nemzet, 2002. február 5., 5. oldal). A vele készített interjút érdemes még ma is elolvasni.

Az egyházi emberek politikálási kedve miatt kirobbant heves viták akcióba hozták a különböző keresztyén csoportosulásokat is: KÉSZ, JOBBIK és különböző – főleg – katolikus gyülekezetek ifjúsági és felnőtt csoportjai egyrészt tüntetéseket, másrészt imasorozatokat szerveztek. Február 7-én az MTV-Híradóban hallottuk: „Ma kezdődik az az imasorozat, melyet az áprilisi országgyűlési választások Isten akarata szerinti megvalósulásáért tartanak kilenc héten át Budapesten, a Szent István Bazilikában. Az összejöveteleket minden hét csütörtök este tartják.”

„Mitől keresztyén a politika?” – tette fel a kérdést február 8-án a Heti Válasz (79. oldal). Az erre adott felelet lényege: „A politikát lényegében a keresztyén emberkép teheti keresztyénné. Az, hogy milyen emberkép alapján politikailag egy párt.” A lap idézi Barankovics István szavait, amelyeket 1947-ben mondott, és amelyek a mai napig nem vesztek el értelmüket, jelentőségüket: „Lényegesen különböző lesz az államszemléletem aszerint, hogy az istencélú, és halhatatlan lelkű, szabad személyt tisztelem-e az emberben, ki az államnál mérhetetlenül nagyobb érték, vagy pedig az embert is az állati létrérend magasabb kategóriájába helyezem.” A Heti Válasz cikke azzal fejeződik be, hogy „minden átgondolt politikai program valamilyen világnézet eszmei alapján áll, aligha tagadható, hogy a keresztyén világnézet emberképével is közelítünk a polisz, a város, az ország és a világ, vagyis az ember ügyeinek intézéséhez.”

Február 12-én jelent meg ez a média-hír: „Szocialista fiatalok ellenőrző körút a templomokban”, de a keresztyén

fiatalok és értelmiségiek részéről olyan heves ellenállásba ütközött ez az eléggé el nem ítéhető gondolat, hogy két nappal később a Magyar Nemzetben ezt olvastuk: „Meghátráltak az adatgyűjtők”. Ez azonban már nem csitította le a kedélyeket; előbb keresztyén közösségek és vezetőik nyilatkozatai láttak napvilágot, majd tüntetésekre került sor. „Fáklyás felvonulás a Köztársaság téren” címmel a Magyar Nemzet február 18-ai számában ezt olvashattuk: „A KÉSZ (Keresztyén Értelmiségiek Szövetsége, a Jobboldali Ifjúsági Közösségnek egyik egyetemi csoportja) február 18-án az MSZP Köztársaság téri székháza elé tiltakozó gyertyás felvonulásra hívta a hívő embereket [...] az egyházzellenes törekvések miatt.” Pedig már a Népszabadság is megnyugtatón igyekezett a kedélyeket, amikor „A SZESZ nem végezhet adatgyűjtést a templomokban” címmel írta le a veszély úgynevezett elmúlását. De a keresztyének tüntetésére mégis sor került, és február 21-én az MKDSZ (Magyar Keresztyének Demokratikus Szövetsége) még arra is felhívta a figyelmet, hogy „újabb egyházüldözés veszélye fenyeget”. Érdekes címmel számolt be a Népszabadság is a fáklyás és gyertyás keresztyén tüntetésekről a február 22-i számában: „Eltársak, elég volt!” és „Keresztyén tüntetés a Köztársaság téren, az MSZP székháza előtt.” A címben olvasható első idézetet a Jobbik elnöke, Nagy Ervin egyetemista mondta. A Népszabadságban a meglepően őszinte és teljesen tárgyilagos írás alatt Cz. G. kezdőbetűk olvashatók. Ugyanebben a cikkben található az is, hogy „nincs helyük a magyar közéletben azoknak az embereknek, akik felelevenítik a szocializmus és a nemzeti szocializmus módszereit.” Közben a helyettes államtitkár, Dr. Semjén Zsolt a SZESZ templomi adatgyűjtési terve miatt az ombudsmanhoz fordult, mert szerinte „a bűncselekmény határát súrolja” ez az elképzelés. A helyettes államtitkár azt is megemlítette, hogy az a gondolat, hogy „az egyház ne politikáljon, Adolf Hitlerrel szembe” (MTI, 2002. február 22.) Valóban, a Hitlerjugend annak idején kapott olyan megbízatást, hogy kémkedjen a lelkészek után.

A történeteket azzal zárjuk itt ebben az összefoglalásban, hogy február 26-án olvasható volt a lapokban: „A KÉSZ folytatja a tiltakozó akciókat”, március 1-jén pedig ennek a lefolyásáról szólt a beszámoló a médiában.

Tőkés László református püspök nyilatkozata

Tőkés László erdélyi református (te-mesvári hős) püspök 2002. január 5-én a magyarországi választásokkal kapcsolatban sokatmondó nyilatkozatot tett, ami a Bihari Naplóban volt olvasható: „Ebben a kérdésben a személyes álláspontomat tudom elmondani. Erkölcsi és hitbeli kérdés a Fidesz mellett kiállni. Ha a fiatal demokráta vereséget szenvednek a választásokon, kitüntetésnek tartanám, hogy velük együtt bukhatok, és majd velük együtt állhatok újra talpra.” (Forrás: internetes levelezőlista, február 7.)

TOVÁBBI HÍREK

Bibliaopás, február 11.

Egy nappal korábban, vasárnap hajnalban ellopták a Vizsolyi Bibliát (Magyar Nemzet, Népszabadság). Összesen 4 millió forintot ajánlottak fel a nyomravezetőnek. Ez a sátáni tolvajlás azért is szomorú, mert a Vizsolyi Biblia első kiadásából már csak 20 példány maradt fenn. Egy ilyen, eredeti Biblia árát 6 millió forintba becsülik. Károlyi (Károk) Gáspár tudós reformátorként Bibliát fordított. Tanult Wittenbergben is, Svájcban is, majd gönci lelkész lett. 1586-ban kezdte meg a Biblia fordítását. Az ószövetségi résznél voltak segítői, de az Újszövetséget egymaga fordította. 1590. július 20-án fejezték be a lefordított Biblia nyomtatását, és még abban az évben (800 példányban) megjelent a magyar nyelvet újjáéltető Biblia.

Másnap, február 12-én megtudtuk, hogy az Interpol is keresi az ellopott Bibliát – ezt három nagy, országos napilap is hírül adta (Magyar Nemzet, Népszabadság, Magyar Hírlap). Majd február 19-én arról olvastunk, hogy „Károlyi Bibliát kap a vizsolyi templom”. „Az Országos Széchényi Könyvtárban őrzött három Károlyi Biblia közül egyet ideiglenesen Vizsolyban helyez el a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma (NKÖM) – közölte a tárca sajtóirodája.”

Tárlat „A magyar kereszténység ezer éve” címmel

(Budapest, 2002. február 15., MTI)

A vatikáni bemutató után március 1-jétől Budapesten, a Magyar Nemzeti Múzeumban is megtekinthető „A magyar kereszténység ezer éve” című kiállítás – tudta meg a szervezőktől az MTI. A tárlat anyaga jórészt megegyezik azzal a gyűjteménnyel, amelyet azonos címmel (*Hungariae Christianae Millennium*) tavaly októberben állítottak ki a Vatikáni Múzeumban. A Magyar Nemzeti Múzeumban – a tavaly decemberben bezárt vatikáni kiállításához hasonlóan – hozzávetőle-

sen kétszáz magyar tárgy emléke felvonultatásával mutatják be a keresztény Magyarország ezer esztendejét és kapcsolatait az Apostoli Szentszékekkel. Az eredeti gyűjtemény darabjai közül néhány kiállítási tárgy, például Kapisztrán Szent János szobra, helyszűke miatt nem látható majd a Magyar Nemzeti Múzeumban, a budapesti tárlat ugyanakkor a vatikánihoz képest tizenöt új tárgyat vonultat fel. Utóbbi műtárgyak a református és az evangélikus egyház múkincsei közül kerültek ki: a sárospataki és a debreceni református gyűjteményből, az Evangélikus Múzeumból, valamint az Országos Széchényi Könyvtár anyagából. A kiállítás legtöbb darabja az Esztergomi Főszékes-egyházi Kincstárból, valamint a Magyar Nemzeti Múzeum, a Magyar Nemzeti Galéria és a Budapesti Történelmi Múzeum gyűjteményéből való. Várhatóan Budapesten is megtekinthető majd Tihany és Pannonhalma alapítólevele, Ulászló kardja, valamint számos kódex, liturgikus alkotás és világhírű festmény.

„A magyar kereszténység ezer éve” című tárlatot az előzetes jelzések szerint Orbán Viktor miniszterelnök és Paskai László bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek, a tárlat két védnöke nyitotta meg. A megnyitón jelen volt D. Szebik Imre evangélikus elnök-püspök is, aki kijelentette, hogy „az elmúlt 1000 esztendő a protestánsok is magukénak tudják.”

FIGYELEM!

A kiállítás várhatóan június végéig tekinthető meg a Magyar Nemzeti Múzeumban.

Javaslat: jó lenne ebből az alkalomból közös kirándulást szervezni a Magyar Nemzeti Múzeumba!

Kérés: jelentkezzenek azok, akiknek kedvük lenne részt venni egy ilyen kiránduláson. Jelentkezni a Lelkészi Hivatalban lehet! Időpont és egyéb feltételek később kerülnének meghatározásra.

Feltámad a vallás

(MTI-hír a Magyar Nemzetből)

A 14–29 év közötti magyar fiatalok 57%-a tekinti magát vallásosnak, és 36%-uk mondja azt, hogy nem vallásos, illetve hogy „határozottan más a meggyőződése”, derül ki a nemrég bemutatott „Ifjúság 2000”-kutatás „Ifjúság és vallás” című fejezetének megállapításaiból.

A 2000 őszén végzett, 8 ezer 14 és 29 év közötti fiatal élethelyzetét, társadalmi lehetőségeit, várakozásait felmérő reprezentatív kutatás zárójelentését február végén hozta nyilvánosságra a Nemzeti Ifjúságkutató Intézet.

Érdekes megfigyelés, hogy minél fiatalabb egy-egy korosztály, statisztikailag annál magasabb a vallásosság indexe. A magyarázat az, hogy az egyre fiatalabb korosztályok már a rendszerváltás utáni években ismerkedtek meg a vallással, s

nem kellett átélniük a tiltás, vagy a kigúnyolás kellemetlenségeit. A felmérés során azt is megállapították, hogy a 10-15 évvel korábban végzett vizsgálatokhoz képest magasabb a rendszeresen templomba járó fiatalok aránya.

A Timóteus Társaság bemutatása

Talán sokak számára ismeretlenül cseng ennek a Magyarországon 22 éve működő felekezeti keresztény ismeretterjesztő alapítványnak a neve. Pedig az a nemzetközi szervezet, melynek részeként hazánkban is jelen van (1989 óta hivatalosan is) mára már a világ 191 országában közel 30 000 munkatárssal munkálkodik.

Alapítványunk nem kötődik egyetlen felekezethez sem kizárólagosan, hanem minden, az apostoli hitvallás alapján álló keresztény közösséget szeretné segíteni tapasztalataival és az Istentől kapott eszközeivel. Ezen eszközök közül talán a Lukács evangéliuma alapján forgatott „Jézus élete” c. film a legismertebb.

A Timóteus Társaság munkája hazánkban az egyetemisták közötti szolgálattal kezdődött. E szolgálat célja, hogy Istent nem ismerő diákoknak segítsen eljutni oda, hogy Jézust követő és szolgáló vezetőkké váljanak, akiket Isten mind a diáktársaik között, mind később, leendő hivatásukban használni tud.

Az utóbbi évtizedben, széles körben ismerté vált a Fiatalok az Élet Küszöbén elnevezésű programunk, mely minden olyan kérdést megcélloz, amely a felnövekvő fiatalok szükségleteivel kapcsolatos. Ez az AIDS- és drogvédelem program az alapvető keresztény értékekre épít és mindezt olyan módon és stílusban, hogy a hallottakat a hétköznapi életben is alkalmazhatóvá teszi a diákok számára. Az utóbbi években hazánk több városában szerveztünk – a helyi egyházak összefogásával – nagyszabású, az egész települést megszólító evangelizációs alkalmakat. (Az oroszországi előkészületek jelenleg zajlanak.)

Oroszán is arra törekszünk, hogy a lehetőségeinkhez mérten segítsük Istent itt élő népét a Krisztustól kapott közös küldetésünk betöltésében. Abban, hogy a város minden polgárának hitelesen felmutassuk Jézus Krisztust úgy, hogy ne legyen egyetlen lélek sem Oroszán, akinek nem mondtuk el, hogy meg lehet békülni az Istennel. Urunk iránti hálával gondolunk testvéreinkre, és már nagyon várjuk, hogy együtt tapasztaljuk meg: Isten ma is és itt is hatalmasan munkálkodik. V. A.

Ébresztő, Amerika!

Nem tőlünk, nem innen hangzik mindez, nem mi mondjuk, nem mi kiáltunk át a tengeren túlra, hanem Amerikában szólalt meg ez a hang, 2001 szeptemberének végén: Ébresztő, Amerika!

Billy Graham lányával készítettek interjút egy kora reggeli műsorban, és Jane Clayson, a riporternő megkérdezte tőle: „Hogyan engedhette meg Isten, hogy ilyesmi történjen?” Anne Graham nagyon mély, éleslátásra utaló választ adott: „Úgy hiszem, Istent nagyon elszomorítja, ami velünk történt, ám évek óta azt mondjuk neki: Menj ki az iskoláinkból, menj ki a kormányunkból, és távozz az életünkben. És Ő, amilyen úriember, csodában hátrahúzódtott. Miképpen várhatjuk el Istentől, hogy áldását és védelmét adja, ha egyben arra szólítjuk fel, hogy hagyjon bennünket egyedül? Ha nincs idő, legalább fusd át ezt az írást. Tudom, nagyon sok levél ment körbe szeptember 11-ével kapcsolatban, de ez igazán el kell, hogy gondolkodtasson. A legutóbbi történések fényében: terrortámadások, iskolai lövöldözések stb. Lásuk csak, azt hiszem, ez akkor kezdődött, mikor Madeline Murray O'Hare (akit meggyilkoltak, s testét nemrégén találták meg) panaszkodott, hogy nem akar imádságot az iskoláinkban, és mi azt mondtuk, rendben. Aztán valaki azt mondta, jobb, ha nem olvasunk Bibliát az iskolában. Bibliát, amely azt mondja: Ne ölj, ne lopj és szeresd a szomszédodat (felebarátodat), mint magadat. És mi azt mondtuk, rendben. Aztán dr. Benjamin Spock az mondta: Ne fenekeljék el a gyermekeinket, ha rosszul viselkednek, mert a kis személyiségük megrongálódik, és lerombolhatjuk az önbecsülésüket. (Spock fia öngyilkos lett.) És mi azt mondtuk, egy szakember biztos tudja, miről beszél, és azt mondtuk: Rendben! Aztán valaki azt mondta, hogy a tanárok és az osztályfőnökök jobb, ha nem fegyelmezik a gyermekeinket, amikor rendetlenül viselkednek. És az iskolai ügyintézők azt mondták, a tanári kar tagjai inkább ne is érintsék meg a diákokat, mert nem akarunk rossz reklámot az iskolának, és semmiképpen nem akarjuk, hogy bepereljenek bennünket (nagy különbség van a fegyelmezés és megérintés, valamint a verés, pofozás, megalázás, megrúgás stb. között). És mi azt mondtuk: Rendben! Aztán valaki azt mondta, hagyjuk, hogy diáklányaink abortuszt végeztesse, ha akarnak, és nem kell, hogy ezt elmondják a szüleiknek. És azt mondtuk:

Rendben! Aztán egy bölcs vezető azt mondta, mivel a fiúk fiúk, és úgyis meg fogják tenni, adjunk fiú diákjainknak annyi óvszert, amennyit akarnak, és nem kell, hogy erről szüleiknek beszámoljanak. És azt mondtuk: Rendben! Aztán valaki, az általunk jelentős posztra megválasztottak közül azt mondta, hogy nem számít, mit teszünk a magánéletben, ha elvégezzük a munkánkat. Újból egyetértve velük, azt mondtuk, nem számít, mit tesz valaki (beleértve akár az elnököt is) a magánéletében, amíg van munkánk, és a gazdaság jól működik.

Aztán valaki azt mondta, nyomtasunk újságokat meztelen nők képeivel és hívjuk ezt a női test szépsége feletti egészséges, természetes csodálatnak. És azt mondtuk: Rendben! Aztán valaki eggyel tovább lépett ebben a csodálatban, és meztelen gyerekek képeit publikálta, majd tett még egy lépést, és ezeket elérhetővé tette az interneten. És mi azt mondtuk: Rendben, a szabad szólás joga feljogosítja erre őket. És aztán a szórakoztató ipar azt mondta, csináljunk tévéműsorokat és mozifilmeket, amelyek az erőszakot, az erkölcstelenséget és a tiltott szexet reklámozzák. És készítsünk olyan zenefelvételeket, amelyek bátorítanak a nemi erőszakra, a kábítószer-fogyasztásra, a gyilkosságra, az öngyilkosságra és különböző sátáni témákat dolgoznak fel. És mi azt mondtuk: Ez csak szórakozás, nincs is rossz hatása, és különben sem veszi senki komolyan, úgyhogy csak hadd menjenek.

Most pedig feltesszük magunknak a kérdést: miért nincs a gyermekeinknek lelkiismerete? Miért nem tudnak különbséget tenni jó és rossz között? És miért nem okoz nekik problémát, hogy megölik az idegeneket, osztálytársaikat, saját magukat? Talán, ha elég hosszan és keményen gondolkodunk rajta, ki tudjuk találni. Azt hiszem, elég sok köze van ahhoz, hogy „*Azt aratjuk, amit vetünk.*”

„Kedves Isten, miért nem mentetted meg azt a kislányt, akit megölték az osztályában? Tisztelettel: egy Érintett Tanuló”. A válasz: „Kedves Érintett Tanuló! Ki vagyok tiltva az iskolákból. Tisztelettel: Isten.” Furcsa, milyen egyszerű az emberek számára megvetni, kidobni Istent, zagyvaságnak, értelmetlenségnek tartani üzenetét, aztán csodálkoznak, miért megy pokolra a világ. Furcsa, mennyire elhisszük, amit az újságok írnak, de megkérdőjelezzük, amit a Biblia mond. Furcsa, hogyan mondhatja valaki: „Hiszek Istenben.”, miközben a Sátánt követi, aki

egyébként szintén „hisz” Istenben. Furcsa, milyen gyorsan készek vagyunk az ítékezésre és mennyire nem a megítélésre. Furcsa, milyen gyorsan továbbküldjük viccek ezreit, és bozóttúzként terjednek a köztudatban, de ha az Úrról szóló üzenetekkel tesszük ezt, az emberek kétszer is meggondolják, mielőtt továbbítanák. Furcsa, hogy az erkölcstelen, durva, vulgáris és obszcén dolgok szabadon áramlanak a világhálón, miközben az Istenről való nyilvános beszédet elnyomják az iskolában és a munkahelyen. Furcsa, hogyan lehet valaki Krisztusért lánggal lobogó vasárnap, és láthatatlan keresztyén a hét további részében.

Nevetsz? Furcsa, hogy mikor továbbítod ezt az üzenetet, nem fogod sokaknak elküldeni, mert nem vagy biztos afelől, hogy mit hisznek, mit fognak gondolni rólad, ha ezt teszed. Furcsa, hogy jobban érdekel az, amit az emberek, mint amit Isten mond rólad. Gondolkozol?

J. H., a fenti írás ismeretlen szerzője levelében arra biztatott, hogy én is küldjem tovább másoknak ezt a felkiáltást. Lehet, hogy át kellett volna az egészet írunk imigyen:

Ébresztő Magyarország!

Lukács evangéliuma 13. fejezetében egy furcsa jelenetet olvasunk: „Vagy azt gondoljátok, hogy az a tizennyolc, akire rádólt a torony Siloámban, és megölte őket, vétkesebb volt minden más embernél, aki Jeruzsálemben lakik? [Lk 13,4-5] Nem! Sőt – mondom nektek -: ha meg nem tértek, mindnyájan ugyanúgy vesztetek el.” Amerikában két toronyház tűnt el a föld színéről, s nekünk – Jézus szavainak megfelelően – illendő lenne már arra gondolnunk, hogy „ha meg nem térünk, mindnyájan ugyanúgy veszünk el.” Drámai, sőt apokaliptikus eseménnyel kezdődött ez a 21. század, a 3. évezred. Ha a vallásosnak ismert Amerikában ilyesmi megtörténhetett, a nem vallásosnak mondható hazánkban hasonlóképpen megvan a veszélye egy olyan katasztrófának, mint ott. Mert mi is kitessékeltük Istent az iskoláinkból (kivéve a néhány egyházi iskolát), mert mi sem vesszük igazán komolyan a Bibliát, mert mi is szabad erkölcsöket pártfogolunk... Mindaz, amit Anne Graham mond Amerikáról, majdnem szó szerint adaptálható szeretett hazánkra.

Jó lenne ébredni! Végre ráébredni, hogy keresztyén hit, keresztyén erkölcs nélkül önmagunk alatt vágjuk az életfát! A Harangszó e számában olvasható hivatalos és hiteles megállapítás arról, hogy minél vallástalanabb egy ország, annál nagyobb a drogveszély. Ehhez pedig nem kell kommentár, ahogy mondani szokás: No comment!

Közölte és kommentálta: Ribár János

Delet harangoznak

A 2002. év tizenkettedik hetében (március 18-ától hét napon keresztül) az orosházi evangélikus templom nagyharangja adja hírrül a delet a Magyar Rádió Kossuth adóján. Örömmel hallgatjuk ismerős, szép zengését.

Tornyunkban négy harang lakik, s szokásunk szerint minden harangozáskor mind a négy megszólal. Azonban a rádióban déli harangszó idején mindig csak egy harangot hallhatunk. Van valami különösen felemelő abban, hogy alig néhány nappal a magyar szabadságharc évfordulóját követően, a jövő sorsunkat döntően meghatározó választásokra való készülődés napjaiban éppen azt a harangunkat halljuk, amelynek felirata a régi, gyermekkoromból őrzött, nagyon szép hazafias hitvallás:

*Hiszünk egy Istenben
Hiszünk egy Hazában
Hiszünk egy isteni örök
Igazságban
Hiszünk Magyarországot
feltámadásában
Ámen*

S a másik oldalán ez áll:

*Isten dicsőségére öntötték
az Úrnak 1923. esztendőjében.
Az 1914-1918 évig tartott
világháborúban elvitt nagyharang
helyett az orosházi ág. ev. egyház
egyes hívei
A 1923 D Harangművek öntött
engem Budapesten
W. Rincker által
No. 4605*

Harangjainkról gondos adatgyűjtés alapján többen is leírták mindazt, amit róluk tudhatunk, s amit az utókor számára meg kell őriznünk.

A beszélgetések alapján közölt újságszövegekbe – sajnálatos, bár érthető módon gyakran pontatlan adatok kerülnek. Megesett ez most is, de a lényeg mégis az, hogy templomunk legnagyobb – a feljegyzésekben „nagyharang”-ként emlegetett – harangjának szavát ezen a héten ország-világ hallgathatja. Sokunk régi óhaja teljesült ezzel, s azt hiszem, megdobogtatja mindannyiunk szívét.

Fürst Enikő

A Luther-rózsa eredete, jelentése és hiteles ábrázolása

A Luther-rózsa eredetileg reformátó-runk címere volt. A Luther (Luder) nemzetség címerpajzsának egyik felét, egymás alá helyezett rózsza díszítette. Luther Márton 1516-ban keltezett egyik levelén találjuk a középen szívbe vésett kereszttel díszített, kör által övezett öt rózsaszirm első viaszpecsétés ábrázolását, a szirmok között kicsiny levelekkel, M L felirattal. Pecsétyűrüjének kerek, ovális és nyolcszögletes lenyomatai a későbbi évekből is fennmaradtak.

1530-ban Justus Jonas doktor az augsburgi birodalmi gyűlésről beszámoló levelében többek között a következő sorokat írta a Coburg várában várakozó reformátornak: „Legkegyelmesebb ifjú uram az ön rózsáját kőbe vésetik és aranyba foglaltatják. Igen szép pecsét lesz. Ezt őkegyelmessége személyesen fogja önnek átadni.”

János Frigyes szász választóf e j e d e l e m Nürnbergben rendelte meg a gyűrűt. Hans Spengler városi jegyző a munka megkezdése előtt a címer rajzát véleményezésre megküldte Luthernek.

Reformátó-runk így válaszolt neki: „Igen tisztelt kedves jó

Uram és Barátom! Mivel tudni óhajtja, hogy pecsétemet jól etalálta-e, barátiilag közlöm Önnel elgondolásomat arra vonatkozóan, milyen legyen pecsétem, hogy az jellemezze teológiámat.

A kereszt legyen az első, feketén, szívbe helyezve, ami természetes színű. Ezzel arra akarom magamat emlékeztetni, hogy a Megfeszítettben való hit üdvözít bennünket.

Ugyanis csak akkor igazulunk meg, ha szívből hiszünk [Róm 10,10]. Jóllehet a kereszt fekete, mivel megöl, s kell, hogy fájjon is, mégis meghagyja a szívet saját színében, nem rontja meg a természetet, tudniillik: nem öldököl, hanem életben tart. Az igaz ember ugyanis hit által él, mégpedig a Keresztfeszítettben való hit által.

Ez a szív fehér rózsza közepén legyen annak a kifejezésétül, hogy a hit örömmel, vigasztal-

lással és békességgel ajándékoz meg, és egyesesen egy fehér, üde rózsába helyez.

Mivel nem olyan békesség és öröm ez, amilyent a világ ad, azért legyen a rózsza fehér és ne piros. A fehér szín ugyanis a lelkek és az angyalok színe.

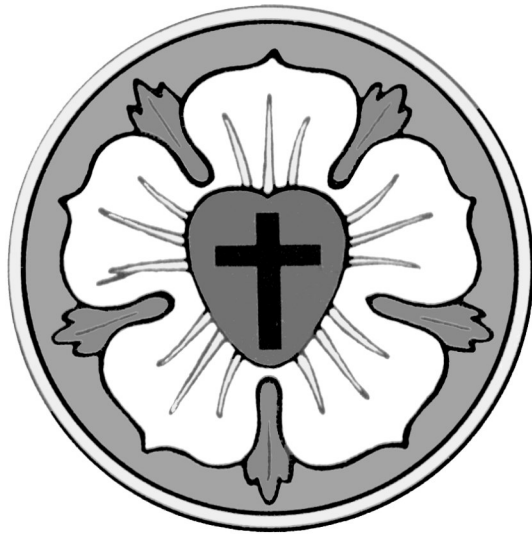
Ez a rózsza égszínké mezőben legyen, mert az ilyen lelki és hitbéli öröm az eljövendő mennyei örömmek kezdete.

Ez azonban a lélekben és hitben már most megvan, a reménység által előre izleljük, jóllehet most még nem érzékeljük.

A mező körül arany gyűrű legyen: jelezze, hogy ez a mennyei üdvösség örökké tart és nincs vége soha, emellett értékesebb minden örömmel és vagyonnal, amint az arany a legnemesebb és legértékesebb fém.

Krisztus, a mi jóságos Urunk, legyen lelkével amaz eljövendő életre. Ámen.”

Egyházunk címere tehát jól jelképezi Luther egész teológiáját. Gyakorlati alkalmazása során azonban több oldalról kérdezik és vitatják a rózsaszirmok helyes vagy helytelen formájának a kérdését. Az Evangélikus Élet 2001. október 28-ai számában Garai András olvasói levele is

erre a kérdésre keresi a helyes választ.

Hetilapunk korábbi fejlécein és az Evangélikus Naptár korábbi számaiban ugyanis helytelen volt a szirmok elhelyezése. A szív közepén lévő kereszt függőleges szárának a felső része helyesen a rózsza szirmlevelébe, nem pedig a szirmok közötti zöld levelecske irányába mutat.

A szirmoknak ez az elhelyezése tehát a Luther-rózsa törvényesen védett formája.

Megjegyzem azonban, hogy a wittenbergi kolostor Katalin-kapujánál, még Luther életében, felesége által felállított, VIVIT körfeliratú kő Luther-rózsa talán az a sajátos kivétel, amely erősíti a szabályt.

Fabiny Tibor, teológiai tanár

(Forrás: Misszió, VII. évfolyam, 2002/1. sz., 23. o.)

SÁMUEL híradó

„40 nap 40 éj...” ez a gyermek istentisztelet hathetes böjti sorozatának éneke, melyet már tavaly megszerettek a gyermekek. Szőke Szabolcs dallamai ebben az esztendőben az evangélikus gyermekmunkások lapjában, az Ötlettárban is megjelenhettek, más gyülekezeteket segítő.

A húsvétot megelőző hetek küzdelmes időszaknak bizonyulnak a gyermekek számára. Városlakókká változnak erre a háromnegyed órára, és helyt kell állniuk a küzdelmek, azaz versenyek során. Így Jerikó, Nain, Jeruzsálem és Kapernaum lakosai nem csak „testi táplálékot” gyűjthetnek, hanem lelki fegyverzetük is hétről hétre erősödik. Ebben az esztendőben Lukács evangéliumából választottunk történeteket bevezető zsoltárhoz, hogy megtanulhassuk, melyik hetet hogyan hívják. Elmélyítésképpen a vasárnap latin nevének iniciálját vihetik haza a kitartó, és minden próbán átesett, vasárnapról vasárnapra állhatatosan megjelenők. Nagy örömünk, hogy mindeddig szép számban lehattunk együtt (60-95 fő). Hálásan tapasztalhattuk, hogy egyre több felnőtt, szülő, nagyszülő marad velünk istentiszteletünkön. Köszönjük az óvó nénik és tanító nénik példaadását! Jó látni, hogy sokan vannak, akik támogatják a családban élő legkisebbeket, hogy azok megismerhessék az Úr Jézust. A gyermekek lelkes adakozásának eredménye, hogy tervezhetünk is. A tanév vége felé szeretnénk ismét együtt tölteni egy szombati napot, és kirándulni menni – jutalomképpen és közösséget építendő is. Áldott húsvétot kívánunk gyülekezetünk minden tagjának, és kérjük, olykor-olykor látogassanak el a 9 órai alkalomra, a Győry-terembe!

A Sámuel csoport felnőttjei:

Csehi József, Györgyi Ildikó,
Nagyné Györgyi Szilvia,
Keveházi Márta, Révész Józsefné,
Skorka Katalin, Török Lajos

Talentumok

Hírek iskolánk életéből

• Intézményünkben az utóbbi időszak legkiemelkedőbb eseménye március 15. megünneplése volt. Iskolánk hagyományai közé tartozik, hogy nemzeti ünnepünk egyben egyik legszebb iskolai ünnepélyünk is. Különösen széppé és felemelővé teszi a napot, hogy ilyenkor gimnáziumunk egykori diákjai is megtisztelnek látogatásukkal, mely ezúttal nem csak egyszerű közös ünneplés és vizit volt, hanem iskolatörténeti eseménnyé is magasztosult. A hajdani iskola hagyományához, eszmei folytatásához hű örökifjú diákok úgy döntöttek, hogy az egykor (1948-ban) felállított márványtáblát a Táncsics gimnáziumból visszahozzák eredeti helyére. A tábla avatásakor Dr. Hajdú Mihály emlékezett vissza a volt tanárookra és iskolatársakra, akik a második világháború viharában veszték el. Az alábbiakban közzé tesszük az emléktábla szövegét: „*PRO PATRIA! Az Úr szemei előtt drága az ő kegyeseinek halála. Zsolt 116,15 A második világháborúban elhunyt diáktársaink emléke örökké él! 1948. március 15. V. osztály*”

Eseményekben gazdag volt ez a nap, hiszen az ünnepi műsor után két pályázat nyertesét is köszönthettük és jutalmazhattuk. A Harangszó előző számában már tudósítottunk a „Ravasz Erzsébet Alapítványról”, mely helyesírási versenyre hívta fel a 6. osztályos diákokat. Az alapító akarata szerint a következő szöveg hangzott el az eredményhirdetéskor: „Két orosházi pedagógus testvér édesanyjuk, Ravasz Erzsébet születésének századik évfordulójától kezdve azzal a céllal ajándékozza meg a legjobb helyesíró hatodikos osztályos tanulót, hogy mindannyian emlékezzenek arra az időre, amikor a legtöbb orosházi gyerek számára 12 éves korban ért véget a tanulás lehetősége, s bármilyen jó helyesíró is volt, s különösen ha lány volt, nem tanulhatott tovább”. A verseny győztesei holtversenyben: Beke Zsanett és Grecsó Nóra.

• Az Egyesült Magyar Csomagoló Művek Kft. rajzpályázatot írt ki 2001 őszén az üveg felhasználása és újrahasznosítása témakörben. A legsikeresebb rajzok rákerültek egy falinaptárra, s az „alkotó” gyermekeket jutalomban részesítették. A jutalmazottak: Dobosi Sámuel, Grecsó Nóra, Major Hajnalka, Mátó Netta, Süle Veronika és Szöllősi Sándor. Az iskola a pályázaton való eredményes részvételéért számítógépet kapott ajándékba.

• Városi idegen nyelvi versenyen vettek részt tanulóink. A nyertesek nevét örömmel, szeretettel osztjuk meg olvasóinkkal. Az angol nyelvű verseny helyezettjei: Rajki Dóra II. hely, Kozmer Vivien IV. hely, Pápai Erika és Sánta Erika VI. hely. Német nyelvből Szöllősi Sándor, Gróza Gabriella és Horváth Tamás mindannyian III. helyezést értek el.

• Megyei szintű középiskolai szavalóversenyen iskolánk tanulója lett a győztes. Török Annamária kiemelkedően szép szavallatával örvendeztette meg hallgatóságát. Ugyanezen a versenyen Bugyi Tímea III. helyezést ért el.

• Bár nem iskolai versenyen nyert két tanuló, annál inkább büszkéek vagyunk Nemes Andreára és Nemes Gabriellára, akik Nemzetközi Búvárúzó Versenyen értek el kimagasló eredményt. Nemzetközi mezőnyben nyerték meg a bajnokságot, különböző úszásnemekben.

• A március 17-ei istentiszteleten együtt ünnepelte a Fénysugár Klub megalakulását a gyülekezet. Szívesen csatlakoztunk tanulóinkkal az ünneplők sorához, s közösen hallgattuk Harmati Béla püspök úr ígéhirdetését. Az istentisztelet után városunk kulturális életének kiemelkedő eseményére került sor. Püspökünk felesége, Polgár Rózsa Kosuth-díjas textilművész kiállításának megnyitóján vettünk részt, iskolánkat is képviselve. A képtárba, a kiállítás ideje alatt tanulócsoporthaink is ellátogattak.

• Újra beköszöntött a tavasz, a beiratkozások ideje. A középiskolai jelentkezések már lezárultak. Hálát adunk Istennek a nagy érdeklődésért. Elmondhatjuk, az idén először kétszeres a túljelentkezés. Ezzel a reménnyel várjuk a kis elsősök beiratkozását, melyre március 25–26-án kerül sor. Bízunk abban, hogy egyre többen érzik úgy: keresztyén nevelésünkkel segíteni tudunk a gyermekek otthoni nevelésében is.

Íme, nyitott ajtót adtam eléd, amelyet senki sem zárhat be. [Jel 3,8]

Evangelikus Általános Iskola és Gimnázium

5900 Orosháza, Bajcsy-Zsilinszky u. 1. · Telefon: (68) 411-771 · E-mail: evang@freemail.hu

Az Orosházi Evangelikus Általános Iskola és Gimnázium szeretettel várja mindazokat a tanulókat, akik ebben az intézményben szeretnének tanulmányokat folytatni.

Képzési formák:

- *Általános iskola:* 1–8. osztályig kiemelt (angol és német) idegen nyelvi képzés; 5. osztálytól számítástechnika-oktatás.
- *Hatosztályos gimnázium:* emelt szintű német, illetve angol nyelvoktatás (fakultatív latin), számítástechnikai képzés, OKJ-vizsga megszerzésének lehetőségével.
- *Négyosztályos gimnázium:* általános tantervű képzés, számítástechnikai képzés, OKJ-vizsga megszerzésének lehetőségével.

Minden osztályban jellemző:

- Hitben elkötelezett, szilárd erkölcsű, szeretetben élő személyiség formálása.
- Hazaszeretetre nevelés, a családok méltó szerepének visszaállítása.
- Történelmi és keresztyén múltunk hagyományainak megismertetése.
- Kommunikációs képességek, szókincs fejlesztése, a szép beszéd ápolása.
- Szakköri, önképzőköri, sportolási lehetőségek biztosítása.
- Néptánc- és társastáncoktatás, a kulturált szórakozás igényének felkeltése.

Egy iskola azok számára, akiknek fontos gyermekük magas szintű testi-szellemi nevelésén túl a lelki nevelés is! Szeretettel várjuk az általános iskolát most kezdők és a középiskolában továbbtanulni szándékozók jelentkezését is.

A középiskolai jelentkezési lapot a többi iskolához hasonlóan kell benyújtani.

Iskolai kód: **028280**

Tagozati kód:
négyosztályos gimnáziumi osztály **01**
hatosztályos gimnáziumi osztály **03**

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2002. január 22.–2002. március 18.

Bérczes Elemérné	2000 Ft
Németh Bálintné	1000 Ft
Poór Györgyné	1000 Ft
Szekeres Istvánné	500 Ft
Karkus Zsuzsa	500 Ft
Kovács Ferenc és neje	2000 Ft
Tóth B. Józsefné	1000 Ft
Dr. Kiss A. Sándor (Szeged)	1500 Ft
Petőné Rácz Erzsébet (Budapest)	1000 Ft
Jankó Bálint	2000 Ft
Éliás Dávidné	1000 Ft
Macher Lajosné	500 Ft
Tarr István és neje	1000 Ft
Musztafáné Horváth Györgyi	2000 Ft
Bor Károlyné	1000 Ft
Törös Antalné	500 Ft
Tóth Béla	1000 Ft
Dominkó Sándorné	1000 Ft
Nagy Lajos és neje	1000 Ft
Topai Zoltán	2000 Ft
Boldog Mátyásné	500 Ft
Kovács Máténé	500 Ft
Pataki Etelka	1000 Ft
Györgyi Bálint és neje	1000 Ft
Varga László és neje	1000 Ft
Gyömrei Mihályné	1000 Ft
Balogh Sándorné	500 Ft
Dimák Sándor és neje	1000 Ft
Szokolai Kálmán és neje	1000 Ft
Tóth Lenke	2000 Ft
Mocsári Miklósné	500 Ft
Szikora Józsefné	1000 Ft
Nagy Dénesné	800 Ft
Pleskó Pál	1500 Ft
Kiss Ferenc	1000 Ft
Szula Istvánné	1000 Ft
Keller Józsefné	500 Ft
Hajdú József és neje (Kardoskút)	1000 Ft
Herczeg Jánosné	500 Ft
Tompa Pál	500 Ft
Fürst Enikő	1000 Ft
özv. Molnár Jánosné	1000 Ft
Verasztó József és neje	500 Ft
Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium (Orosháza)	4000 Ft
Jankó Lajosné	1000 Ft
Benkő Barna	3000 Ft
Héjjas Lóránt és neje	1000 Ft
Csete Sándorné	2000 Ft
Kátai Mihályné	500 Ft
Úr Elekné	1000 Ft
Sin György (Győr)	3000 Ft
Kilián Lászlóné	1000 Ft
özv. Jankó Istvánné	1500 Ft
Dr. Szekulesz Ágnes (Budapest)	1000 Ft
Dr. Fehér Dezsóné Dr. Ravasz Magda (Budapest)	2000 Ft
Jankó Béla (Budapest)	5000 Ft
Péterfia Zoltán (Pécs)	1000 Ft
Dr. Hajdú Mihály (Budapest)	5000 Ft
Dénes Lóránt (Budapest)	5000 Ft
Topcsiov Ferenc (Budapest)	1000 Ft
Faludiné Szita Margit (Budapest)	500 Ft
Gáspárné Holescska Jolán (Budapest)	1000 Ft
Csákó Gyuláné (Budapest)	2000 Ft
Név nélkül, de Istennél tudva lévő 5 testvértől	6500 Ft

KÖSZÖNJÜK! ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN AZ ADAKOZÓKON!

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

TEMETÉSEK

2002. január 22.–2002. március 18.

Ravasz Imre (84) · Szalai József (87) · Szemenyei Sándor (79) · Tóth Benedek Józsefné (*Keresztes Margit*, 85) · Nye-mecz Zoltán (57) · Kabai Mihály (71) · Balogh Istvánné (*Kiss Aranka Ibolya*, 76) · Juhász Mihály (80) · Tóth Sándor (81) · Szemenyei Béla (78) · Nagy János (82) · Bányai Imre (60) · Poór Mihályné (*Rajki Tóth Zsuzsanna*, 93) · Birkás Mihály (82)

A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2, 17]

Mégis marad minden a régiben

Avagy a gyermek istentisztelet vitatott időpontja

Felhívással fordultunk a Harangszó előző számában a gyülekezet érintett tagjaihoz, testvéreinkhez, hogy a vasárnap 9 órai kezdettel tartott gyermek istentiszteletet áttegyük-e 10 órára. Előzetesen néhányan jelezték, jobban örülnének, ha 10 órakeresztényként két istentisztelet volna, akkor vasárnaponként elég lenne később kelteni a kisgyermekeket, s a felnőttek is nyugodtan részt vehetnének a nekik szánt istentiszteleten. Ilyen értelemben az újságban közzétett felhívás után levelet is kaptam, érdemes belőle idézni. A levél furcsa kezdése után ezt olvashatjuk: „Két gyermekem is van (3,5 és 2 évesek), úgy gondolom, joggal írhatok véleményt az újságban (Harangszó) felvetődött változatokra. A legjobb, a legkíméletesebb megoldás a párhuzamos istentisztelet lenne, mert ha nagyon kicsi gyermekekkel szeretnének a szülők istentiszteletre menni, úgy sem fogják másokra bízni a gyermeküket (pl. 3 év alatt), és ha már nagyobbak lesznek, akkor meg nyugodtan részt vehetnek a szülők a felnőtt istentiszteleten, míg a csemétéket lefoglalják a »gyermekmegőrzőben«. Ez a változat egyébként más gyülekezetekben már működik. A 10 órai gyermek istentisztelet azért is jó megoldás lenne, mert tapasztalataim szerint (ismerősök elmondása alapján), sem az óvodás korú gyermekek nem szeretnek hétfévégén 7 órakeresztényként, sem az iskolások.” (Név és cím a szerkesztőségben.) A kedves levélíró, más gondolatai után, utóiratban még ezt írja: „Az 'A' változat 2. és 3. pontja (vita nincs...)”

Kedves Érintettek! Nagy vita valóban nem volt, marad minden a régiben, mert a gyermek istentiszteletért felelősök arra hívták fel figyelmünket, hogy vasárnaponként a 9 órai kezdetű alkalmunkra olyan sok gyermek jár (50-100 körüli), hogy nem férnének el a kiszemelt gyülekezeti teremben, ahol csak 70-80 szék van, és a kicsiknek még mozgásterre is szükségük van. Tehát beláttuk, hogy az időpont módosításának technikai akadálya van, így marad minden a régiben.

Vannak távlati elképzeléseink még, de azokra majd akkor térünk vissza, ha aktuálisak lesznek. Mindenkinek köszönjük, akik ehhez a beszélgetéshez hozzászólt! (R. J.)

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) · **Felelős kiadó:** Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházmegyei felügyelő · **Tördelőszerkesztő:** Szatmári László · **Nyomatás:** Iniciale Bt., Orosháza